

**TRACTATUS De Venenis a Magistro
Petro de Abbano Editus.**

De prologo agitur.	1
De diuisione venenorum.	2
De vno quoque veneno in speciali.	3
Modus secundus quem venenum interficit.	4
De precustodia et cautela: ne aut venena propinquentur: aut si propinata non noceant.	5
De lignis et curis cuiuslibet singularis veneni propinati.	6
Ille qui argentum viuum sumpserit.	7
Bisum qui biberit.	8
Scoria eris.	9
Scoria ferri.	10
Lapis magnetis.	11
Lapis lazuli.	12
Arsenicum sublimatum.	13
Litargirium.	14
Erula.	15
Calucebumenon. i. viride eris.	16
Plumbum vstum.	17
Azurum seu miniam.	18
Realgar.	19
Sucus cicute.	20
Sucus tittimallorum.	21
Sucus cucumeris asinini.	22
Sucus vsnee.	23
Sucus aut radix borborariensis.	24
Sucus coriandri.	25
Sucus mandragore.	26
Sucus papaueris nigri.	27
Opium.	28
Sucus scamonee.	29
Apium risus.	30
Sucus cherue.	31
Sucus napelli.	32
Sucus oleandri.	33
Sucus mezereon.	34
Sucus ellebori.	35
Alfessire.	36
Sucus bionie.	37
Cornea spice.	38
Cornea oleandri.	39
Cornea bedeguar.	40
Anacardus.	41
Maces aut auellanas.	42
Adalum castoreum.	43
Adalos fungos.	44
Nucem vomitam.	45
Lolloquintidam.	46
Ficus pharaonis.	47
Semina iusquiami.	48
Biana cochonidii.	49
Baccalauras rancidas.	50
Latapuciam.	51
Semen vrtice.	52
Semina papaueris nigri.	53
Semen ellebori.	54
Semen cicute.	55
Semina humida coriandri.	56
Semen serpentarie.	57
Siquis morsus aut punctus fuerit ab	

aliquo animali venenoso.	58
Ille quem momorderit vipera.	59
Ad ordicationi scorpionum.	60
Ad ordicationi araneorum.	61
Ad ordicationi rutele.	62
Ad ordicationi apum.	63
Ad ordicationi animalium.	64
Ad orsis a cane.	65
Antarides biberit.	66
Zac biberit.	67
Ad assaturam suffocatam.	68
Dises frigidos.	69
Erebrum gatte.	70
Extremittates caude cerui.	71
Sanguis bouinus.	72
Sanguis buffonis.	73
Sanguis hominis colerici.	74
Sanguis mustrans aut leprosi.	75
Qui morsus fuerit ab homine ieiuno.	76
Qui morsus fuerit ab vilo serpente.	77
Eui datum fuerit fel leopardi.	78
Qui biberit salamandram.	79
Eui lepus marinus vel rana marina.	80
Qui morsus fuerit a mure simeo et gatto.	81
Capitulum de descriptione bezoartice virtutis ad vnuquodque venenum.	82
Questio vtrum tyriaca etc.	85

VERE ENDSAD i Christo patri et domino domino. N. diuina puidetia sumo pontifici Petrus de abbano mim^o me dicoꝝ cum deuotione presens scriptum: tam vestre petitioni q̄ pro obitu solutio afferre: iuxta posse obedire ppono vt sanctitati vestre: tuz ad pfectu corpis tuz ad scibilia coaugenda tractatu vtilez non min^o q̄ breuem de venenis iscribam. Primo sigdez diuisionem facia de venenis. sunt. n. nobis magis nota q̄ cunq; p ptes diuidunt quoddam totum. Secundo vnuquodq; diuisionis mebroꝝ resoluaz hinc ad terminu singularē. sic. n. cuiusq; rei scientia copletur a generalissimis ad spalissima descendendo. Tertio describaz modū fm que venenu mortificat et nocumētum inducit humano medicine corpori primatū. In de nanq; notitia curationis in arte medicine venat. Quarto sermonē faciaz de precustodia et cautela ne aut venena propinentur: aut si propinata nō noceant. Precustoditiua. n. ars ē curatiua excusans. Qui to signa ponā et curas ad quodcuq; venenu assumptū et ad eius nocumēta itroducta. Sexto et vltimo virtutes bezoarticas. i. a morte liberantes occulta vtu te potius et diuina q̄ ppsone vel natura ad qdq; venenu describam: et cū hoc soluēs qōnes duas diffici les valde: quaz prima erit de tyriaca magna: vtruz tyriaca sit alicui veneno bezoar vel medicina. Et fa erit vtz venenu aliqd possit ad certum tps taliter exhiberi q̄ ex eo quis ad illud tempus moriatur et non ante.

**Capitulum. .i.
De diuisione venenorum.**

Via venenu oppositu ē cibo nri corpis iō si cut cib^o ipse efficit ps nostri corpis et se totū assimilat pti nutritie vicē tenēs pris dissolute: ita venenum nostruz corpus seu partem cui apporxima / uit ad sui ipsius yenenosam naturam totum trahit et

N

conuertit: et deniq; assimilat sibi ipsum adeo vt sicut
aialia et terre nascencia quorū natura cibos conuertit i
speciem nutritioꝝ a nobis comesta i nostrū alimentū
conuertuntur et speciez. Ita quecunq; corpa veneno
sunt iuncta si comedantur a nobis transuentia faci
unt nostra corpora in venenū: qm̄ omne agens ē pre
stantius patiente. sic. n. nostra substantia per modū
passiui transit ad presentia veneni quod se h3 per mo
dum actiui in veneno sicut palea subiecta igni trāsit i
ignē. est. n. ignis totus actiuius ad paleā. Quare sa
pientes medicorū venenū dixerunt eē de genere rerū
interficiētū et destituentū cōplexionē et cōpositōez
et interdū inducentiū solutionē et inuēntū ita vt egri
tudines q̄ ex venenis accidunt sint de generibus cōi
bus et non propriis. Diuidit aut venenū tribus mo
dis. nā vno mō considerat put sit diuisio generis in
species. Et s̄m hoc dixerunt Auicē. et auer. q̄ vene
noꝝ aliud ē de minera; aliud ē de vegetabilibus; ali
ud est de aialibus. De minera qdē et vt quecūq; s̄
terra gnāta p̄niciosā habēt naturā vt argentū viuū
et gipluz et es et qdā lapides vt magnes et lapis arme
nus nō lotus et plumbū ustū et arsenicū et realgar et ce
russa plumbū et de multis aliis de qbus infra in speciali
dicet. De vegetabilib⁹ vō sunt quecūq; plantarū
et rariissime sūt nāe cibali vt apte nate nō sint ad na
triti specie cōuertit: sed potius sūt p̄mpta p̄uertere vt
elleborus et turbitib nigz; napellus et gūmi napelli et
sūgi qdā et tubera et viduā facies ex mezereon et oleā
der et apiū risus et multa alia de qbus in sp̄ali ita dice
tur. De aialibus autē venenosa sunt oia quorū nā
longissime distat ab humana cōplexionē: aut opposi
ta et inimica ē speciei; qualia sunt serpentes et dyaco
nes. et tyri et vipere et lepus marin⁹ et carnes assate et
stati suffocate et pisces fridi et morticine carnes et pu
tride et q̄ a fulgore sunt percussa et mortua et q̄cūq; sunt
patientia rabiē et multa q̄ infra i speciali dicet. Se
cundo modo considerat venenū relatiū ad nos: et se
cundū hoc dixerunt venenū aliud est assumptū intra
corpus: et aliud extra. qd̄ vero est assumptū intus est
de genere potionū p̄niciosarū datū sub sp̄e cibi vel po
tus vel medicine: et hoc est qd̄ plurimū sit a quo re
ges et prelati et odiosi cauere debent. Qd̄ vō extra
est dicitur reptiliū morsus: sicut cū visu aut auditu:
aut gustu: aut tactu: aut odoratu: sentit venenū. Vi
su qdē sicut venenat basilicus. Auditū sicut vene
nat serpens qdā in nubia q̄ est corpulētū duarū palma
rū acutū habēs caput et viridis existens coloris q̄ re
gulus vocat. sibilando naq; aures et aialia cū audien
tia iterimit. Gustus quoq; sic asp̄is surda q̄ sp̄to
suo quos tangit interficit: et tyrus quos mordet et vi
pera p̄mit. Tactu vō sicut serpens quē miles d̄ quo
Auicēna dicit interfecit: cū lancea et ex cōtactu lācee
man⁹ militis et totū corp⁹ fuerūt mortificata: et sic pi
scis qdā qui stupefactor vocat: de quo Valiens di
cit q̄ cū irrat rhere piscatoris man⁹ et brachia stupefi
unt i tm̄ q̄ insensibiles efficiunt. Odoratu vō sic
qdā fungi p̄niciosi: de qbus dicit Rasus q̄ cū euellū
tur a terra et odorati iterficiunt odorantē. Tertio
modo considerat venenū quantū ad specificā differen
tiam: q̄ difert species a speciei: et s̄m hoc dixerunt oēs
medici et philosophi nāles q̄ venenū aliud est quod
facit operationē suā a q̄litate sua siue a cōplexione: et
aliud qd̄ facit hoc idem p̄ virtutē fluentē a tota sp̄e

qd̄ medici formā specificā vocant: quod nihil aliud ē
nisi meritū quod vniūquodq; cōpositū ex quorū ele
mentis s̄m maiorē et minorē p̄portionē ipsoꝝ elemē
toꝝ in cōposito sortit et meret habere ab influentibus
stellis fixis: que sp̄es inferiorū cōpositōꝝ respiciunt et
put ipsoꝝ materie apte fluunt: iuxta illud virtutes
stellarū vebuntur inferioris mediantib⁹ lineis pirami
dalibus et rectis q̄ in lumine ipsarū stellarū formantur
qd̄ lumen p̄ lineas diuersas vectus a stellis deportat
virtutes specificas: quas derelinquit in cōpositis se
cundū q̄ cōponētia meruerunt: et hoc est quod recte
auicē. dixit i canone q̄ talis forma specifica aduēit re
bus post s̄mā cōplexionē elemētoꝝ in cōposito: et qz
ignoramus sp̄ et ignorabimus in eternū q̄ritates et
pondera elemētoꝝ in cōpositis: iō tales formas spe
cificas adueniētes iuxta meritū talis et talis p̄portio
nis i cōpositis necesse ē ignorare: neq; de ipsis pl⁹ sci
re possumus: nisi quantum prebet hominū experien
tia et p̄pterea in talibus plus conferunt experti q̄
rōnales medici sicut bene in p̄hemio metha. ar. dicit
Venenū ergo quod a qualitate sola facit opationez
variat secundū diuersitatē qualitātū. nā aliud est ca
lidū: aliud frigidū: aliud siccū: aliud humidū. Ca
lidū qdē duobus modis interficit: qz aut calefacien
do corrodit interius assumptū vsq; ad cor et extra ap
positum vsq; ad medullā ossis et sic interficit soluen
do continuū: q̄le est lepus marinus: aut calefacien
do inflāmat et intus et extra vsq; ad cor et sic interficit
substantiā cordis et sup̄flue inflāmando: et hoc est sic
euforbiū et elleborus. s̄ frigidū vero venenū simili
interficit duobus modis. s̄. aut stupefaciendo p̄pter
maximā eius frigiditatē vsq; dū cor reddatur imobi
le: et hoc est tale quale ē opiu: aut opilando vias an
helitus et claudendo ita q̄ quasi anbelare nō possunt
et vsq; ad cor aufertur anhelitus: et hoc tale quale ē
plumbum ustum. Siccum vero venenū interficit
duobus modis. s̄. aut consumendo humidū san
guineum cordis: et quasi in crustam conuertendo: et
hoc tale est quale est calx non extincta et colchotar:
aut separando partem a parte donec oia membra vs
q; ad cor et in minimas partes non liquefiant: sed sol
uantur: et hoc facit tale quale est realgar. Humidū
vero venenū dixerunt quidam non inueniri: qm̄
non ascendit humiditates ad quartum graduz: et q̄r
tus gradus venenosā reddit q̄litate: quoniam corru
ptiuū est et mortale. Sed Ba. narrat de quodā quē
in somno serpens quidam momordit et excitatus nō
valens surgere tractus per manum remansit caro
corrupta et putrefacta super terram et ossa denudata
apparuerunt. vnde et putrefactione occulta et faci
li carnis solutione probat. Ba. venenum esse hu
midum et ex hoc genere secundum aliquos argentuz
vinum videtur esse venenum quod solum humiduz
in .4. gra. esse fatentur. Sed venenum quod a tota
specie solvente virtute: siue a tota substantia. siue a
forma specifica est interficit: non qz calidum: neq; fri
gidū: neq; siccū: neq; humiduz: s; qz tale. i. qz oppo
sitā h3 virtutē ad vitā hoīs et sanitatē: et istud venenū
in quacūq; puritate sumptū: ita ē vt sensum itus sugi
at interficit multiplicando seipsū qm̄ quancūq; homi
ditatē nostri corpis inuenit ipsam statim in venenū
conuertit: et hoc virtute sue speciei: et tale est quale ē
napellus.

De vnoquoque veneno in speciali.

Venena minere spalia et plantarum et animalium non nisi nota et famosa dicemus: ne occulta narrantes virus in angustis adiceremus ob eam eius solas causas ut preuisa minus ledant: aut nunquam ledant hec scribuntur non ut alios ledere doceamus. Adineralia igitur venena: quedam sunt a natura, quedam ab arte procurata: a natura quidem que in ventre terre generantur et horum unum est argentum viuum quod intus assumptum quandoque interficit sua humiditate putrefacere faciente humiditate cordis naturalem: quandoque autem interficit sua siccitate actuali congelante cor cuius signum est quod quidam apothecarij cum de nocte tempore magni estus sitiret temptans iuenit ampullam plenam argento viuo quod bibit et mane inuentus est mortuus et iuuenies argentum viuum exire de ano anothomizatus fuit et inuentus fuit sanguis circa cor coagulatus et ipsum cor sicut. Inueneruntque in stomacho fere librā unā argenti viui. Aliud est argentum viuum quod fit ab arte albumine sublimatum in aluterbet quod est vas alchimistarum: et istud est deterius et magis perniciosum quam naturale quoniam minerale sepe per ventrem secedit vel sponte vel cum clisteri: sed sublimatum assumptum interius corrodit intestina et apostemat cor et retinetur vna et prohibet eius exitus et moritur. Extinguitur et argentum viuum cum forti admixtione saline huius donec dispat: quod si percussis super ipsius aquam feruentem et redierit ad primam dispositionem non est extinctum. et hoc adhuc deterius est quam purum viuum et minus malum quam sublimatum. Secundum venenum quod est a natura minerale est gypsus quod intus assumptum sua siccitate coagulat sanguinem et inspissat spiritum et inducit difficultatem anhelitus: deinde moritur et hoc datum crudum in potu tritum: coctum vero non est venenum sed medicina stiptica valde. nascitur autem in venis terre motuose. Tertium est quod metallinam habet naturam compositum ex argento viuo et adurente sulphure ad formam ruboris deducere: quod quidem cum per fabros percutitur et maleat scorie que cadunt et dantur in potu venenat et ventrem fortiter soluere faciunt: et hoc medici vocant tubel eris: inde est vinum si reponatur in vase eneo aut cupri aut electri et bibat vomere facit. Tertium est scoria ferri eruginosa et ipsa erugo que intus assumpta adherendo intestinis exicat humiditates et corpus: senectam iducunt. id est. quandam egritudinem quam medici marasmus vocant. videntur autem medici scoria ferri consolata in curatōe multarum egritudinum. Quartum est lapis magnetis qui assumptus intus melancholicum et lunaticum et pistrigiatum facit recipientem. videntur autem eo medici consolato cum alijs medicinis in curatōe melancholie. Est autem lapis iste duarum specierum. vna est que trahit ferrum vertens tractum versus polum meridianum: vbi dicitur esse minera ipsius. hec autem trita et data in potu viscera trahit et in globum reddit. Quintum est lapis armentis: qui rubeus est et assumptus intus si non est lotus secundum doctrinam medicorum est venenum vomitiuum subuersiuum totius corporis et eo preparatur videntur medici in cura melancholice passionis. Quintum est lapis stellatus quem medici vocant lazuli: qui si non fuerit lotus datusque in potu subuertit stomachum et dolorē intestinoꝝ facit quo videntur medici quartanam. Sextum est arsenicum sive auripigmentum quod est de specie gipsi ut dicit Albertus qui caliditate et

ficcitate sua et perniciosa natura venenum est pessimum per tres facies et valde mortificatiuum: seu si sublimetur secundum alchimiam in vase abetzel est pessimum venenum intus assumptum et si sepius ei sublimetur efficitur albissimum et tanto deterius efficitur venenum. Venena vero que per artem sunt sunt litargirum quod ex plumbo fit solo in olla cum testis olle fractis quod assumptum intus ita facit intestinoꝝ stipticitatem quod nunquam fere egerere potest et per vomitum educitur: que per secessum solent educi sunt et cerusa que ex laminis suppositis aceto colligitur et siccitate sua et ficcitate intus assumpta facit paralyticos et scotos: sunt et calceumenon. id est. viride eris quod fit ex laminis cupri super aceto expositis quod quidem corrosiuum est et venenum et mortale. Sunt et plumbum vstum quod fit ex sulphure et auripigmento quod est venenum opilans anhelitum et interficiens suffocatio. Sunt et azurum quod fit ex lapide lazuli quod est venenum ericatum. Sunt et realgar quod ex sulphure et plumbo fit corrosiuum existens venenum intus assumptum.

Vegetabiliū vero venena quedam sunt succus herbarum quedam vero fructus arborum: quedam vero semina ipsarum. Succus quidem cicute: et succus titimalloꝝ: et succus cucumeris asinini: et succus vluce: et succus botharmarien: et succus coriandri: et succus mandragore: et succus papaueris nigri: de quo opium fit: et succus corrigiole lactatis de quo fit scamonea: et succus spij risus: et succus cherve: et. id est. girasolis et succus napelli: et succus oleandri: et succus mezerion: et succus ellebori nigri: et succus alphefire. id est. vitis albe: et succus briodie. id est. cucurbitae siluestris. De fructibus vero sunt cornua oleandri: et cornua bedeguar et anacardi: et nucis: et auel lane rācide: et nux vomica: et cologntida que solitarie fuit nata in arbore sua et ficus pharaonis: et poma mandragore. Scia vero sunt iusgam et cocognidij. et baccal auri rācide: et catapucie: et semen vruice: et semine papaueris nigri et semine ellebori: et semine cicute et semine coriandri humidum: et semen serpentarie que omnia comesta vel bibita: aut pimentum moris supradictis aut isir mat corpus et alterat. De animalibus vero sunt quedam de cerebris ipsorum: quedam de caudis: quedam de sanguine: quedam de salina et sputo: quedam de fellibus: quedam de toto corpore.

In cerebro quidem gate venenum est perniciosius facies hominem amentem. sicut in cerebro vesperilionis. In cauda vero cervi venenum est pessimum propter quod venatores extremitatem caudae cervi: quando volunt ceruum comedere abscondunt. sicut in cauda scorpionis et rutele et uespe et apis et exanguium animalium: et quorundam serpentium. In sanguine vero sicut in sanguine bouis ueteris et in sanguine buffonis et eius sputo: et in sanguine huius colerici ruffi in saria positi: et in sanguine menstruo: et in sanguine leprosi. In sputo vero sicut in salina huius ieiuni: non ad hominem: sed ad scorpionem et serpentem: in sputo buffonis: et sputo et salina uiperæ que cum coire nult cum pisce venenum deponit in litore super lapide quodam: deinde rediens suum colligit venenum. Et in salina et spuma canis rabiosi: et in salina gatte: simie: et muris: et huius ieiuni facientium mortuum. De fellibus vero sicut est fel leopardi quod est venenum a forma specifica statim pimentum. De toto vero corpore sicut sunt castarides: et salamandra de quorum omnium summa dicitur est quod aut a qualitate aut a specie interficit predictum venenum.

Ad sciendum secundum quem modum venenus interficit aut nocet.

Adne nāq; venenum inquantū est venenus oppositam h; qualitātē corpori nostro hec at oppositio dubiū magnū facit quo modo et q̄ via venenum ad cor hoīs trānsitū patiatur. Mā aut venenum trahatur a corde: sicut ferrū a magnete aut ipsū trānsibit ad cor aut utroq; modo corde. s. attra- hente: et veneno corrente: q; si nullo predictoz mo- doz erit asserere relinquet q; nullo modo venenū ad cor trānsire possit: et sic cessabit oppositio veneni ad ipsū cor: quo posito dicem⁹ venenū nō eē pemptiū cordis. cui⁹ oppositū videm⁹ q; assumpto veneno p- nicioso: vt napellus statim sincopis appet q̄ passio ē cordis: et tremor cordis ei pulsus defectus: et oīa ac- cidētia cordiace passionis: ppter qd sciendū est q; cor dum est sanū: sicut et cetera mēbra nihil attrahit nisi sanguinē sibi consimilem et spiritum. quoz vnum re- ponit in dextro ventriculo cordis et alter in sinistro: qn̄ vero infirmū est trahit ad se qualitatem contrariā sui nocenti: sicut qn̄ est super calefactum attrahit ad se aerem frigidū et sanguinem frigidū: et hoc fa- cit per virtutē naturalem attractiū sui similis: dum ipsū est in potestate nature et per appetitum sensi- tiuum animalem quo vnūquodq; membrorū lesū ap- perit delitiam et sentire pueniēs: et contrariū sui no- cumenti. Venenū ergo vt cū in nullo picipet cū cōplexione cordis: et natura ab ipso corde: duz sanū est non trahitur: imo refugiet illud tāq; inimicū op- positum: qn̄ vero cor esset infirmum ex appetitu sen- sitiuo appeteret et traheret contrarium sue passionis et secundum istum modū venenum veneno curatur nam qn̄ aliquis venenū assumpsit puta opium qd in frigidando corpus vsq; ad cor: et deinde coagulādo sanguinē cordis ex quo mors introducit anteq; cor sensum amittat ex frigiditate opij sentiens nocumen- tum desiderat medicinā calidā et si deē castoreuz qd de se est in genere venenoz ipsū castoreuz cor trahet mediātē appetitu sensitiuo: n̄ vt venenū oppositū sub ē cordis: s; vt op⁹. male q̄litas itroducte p opium. h̄ ar rō n̄ plus mōstrat q; cor attrahit ad se venenū nisi sic qdlibet mēbroz infirmū ad se trahat opositā q̄lita- tē. p̄terea dato q; cor qd sc̄rinit nocumētū veneni fri- gūte appetit⁹ sensitiuo appetat medicinā calidā: et ip- sū ad se trahat: adhuc stat q̄stio quō illd venenū p̄mū datū trānsit ad cor. Quare dōm vt q; nullo mō cor ad se vnq; venenū trahit: qm̄ neq; inq̄tū file ē cordi q; nullā similitudinē cū ipso h; nec inq̄tū p̄mū qm̄ cor nunq; fuit talis dispōnis q; venenū esset oppositū il- lius. nec potes iserre ex hoc nullā eē oppositionē int̄ cor et venenū. qm̄ lz cor venenū nō trahat: venenus ē lz nō currat neq; ē vtroq; mō p̄tingat: ē tñ dare aliū modū quo directe appet oppositio et pemptio ma- nifesta. nā venenū qm̄ actiū ē a forma quā h; p̄nicio- sus et destructiū cordis qd qd tāgit in corpe humano p̄uertit in illā spēm venenosā: et seipsū multiplicat i- ficiedo humiditates nri corpis i venenosā nāq; q̄ m̄- tiplicata auget virtus veneni. nā dī in geometria q; gemiata quātitas augmētat virtutē. vñ ex modico ve- neno s̄upto p̄uertēte qd tāgit ad suū file auget virt⁹ et multiplicat: ita vt de facili p modū p̄tinui corpis c⁹ extrema se tangūt: attingit puū i q̄titate venenū ipsū cor qd ē cū tāgit p̄uertit ad venenū: et ex eo tūc

spūs vitalis si hīs debitū organū i quo resideat cedit forme venenū et egrediēs d̄ corde dimittit cor et cor- pus sine motu: et h̄ ē mors. cui⁹ signū ē q; illud cada- ner si comedit venenū efficacit comedēti. est in adhuc sciendū q; artarie cordis et ipsi ventriculi cordis motu distoles et sistoles. i. p motū nālē attrahēdi et expel- lēdi quē hnt p̄tinuo q̄to tpe vñū aiā attrahūt ad se circūstantē spūs ita q; et artarie q; ad cuti termināt. p- poros suos aerē exteriorē p̄tinētē nos attrahūt vsq; ad cor: et p eadē cor exulando expellit calores et sa- mos ita q; si aer p̄tinēs nos fuerit venenosus et pesti- lētialis p ipas artarias motu dilatādis attract⁹ cor i- ficit: et ide egritudiēs pestilētiales p̄tigūt: n̄ q; arta- ria vñ corde sui nā venenū trahat: s; q; sub spē aeris et spūs attract⁹ venenosus vapor igrediē: et s; b̄ dixit sapiētes q; ē venenū dormire seu degē s; b̄ arborē nu- cū et i hortis canliū et subūbra oleādri et balneari agf sub cui⁹ ripis oleāder et arbores venenose crescunt narrat. n. B. de quodā q se balneauit i balneo cale- facto de lignis excisis de cauernis spentū q mortu⁹ fuit ex vapor lignoz cū qd⁹ fuit balneū calefactū ise- ctoz veneni Et ar. i libro de p̄phetib⁹ eloz et pla- netoz dicit q; tpe regis philipi oēs mercatores trāseū- tes p quādā viā q ad ciuitatē applicabat qn̄ erāt i pte illi⁹ vie i q̄ duos mōres vn⁹ hic et ali⁹ hic existebāt sta- ti moriebāt. Et tūc socrates parari fecit caucā vitreā i q̄ intrās se illuc iussit portari respexit duos sp̄tes: vnū i vno mōre. et aliū i reliquo exites: q aerē illi⁹ lo- ci isiciebāt: vñ trāseūtes moriebāt. Ruffus ē dīc q; antiq reges fecerūt puellā nutrirī napello vt p ei⁹ an- belitū et āplerū cocūtes morirēf. filr i sentinis nauū et cauernis p̄sūdis: et i locis inbitatis: et i locis fetidif p̄ aerē attractū h̄ rantes venenāt. Dicit nāq; auī. i ca. i. q; nulla res ē magis inimica caloris inati et cor- dis q; magn⁹ fetor a quo subito spūs vitalis a corde recedit: et quāto p̄plexio cordis et artariāz alicuius hoīs calidior fuerit et rarior: tāto citius venenū taz- bibitū q; respiratū pimit et occidit qm̄ calidū cor pl⁹ attrahit q; frigidū de anbelitu: et vie latiores sūt i ar- tarijs calidi cordis q; frigidū ita q; iusgam⁹ passerēs si occidit p̄ stricturā viāz ad cor. hoīuz at sic q; lati- res h̄nt vias p qe faciliōr ē trahit⁹ spūs venenati. et q̄to venenū de sui p̄plo ē calidi⁹ tāto deteri⁹ efficiē- dato in hoīe calidiori q; vtriusq; caliditas se inuat in vnū effectū: s; exhibitū i frigidiori nā suū tardat effe- ctū. Verū tñ tāta posset eē caliditas nālīs q; et vene- nū calidū superaret et repelleret et ipsi⁹ nocumentuz p̄hiberet aut mortē ide est q; multi hoīes venenati vno cibo et eadē quātitate i eadē cena aliqs morif: et aliqs euadit: et aliqs excorticat⁹ vñ infirmat: sicut ego qf q; vidi in qdā cena fuisse q̄tuoz venenatos come- dētes singuli serculū venenatū. quoz vn⁹ fuit mor- tu⁹ statim: ali⁹ euasit oīo. reliq; duo infirmati fuerūt ad mortē: q; vno euasit aiosus erat et calidi cordis: q; vno mortu⁹ fuit minus calide cōplexionis: q; vno infirma- ti fuerūt calidiores erāt nā q; ille q; migravit et min⁹ q; q; euasit. hoc at nō ali⁹ esse pōt nisi q; calor nālīs q; mouet ad formā vite resistit in q̄ntū pōt calori accū- tali tā febrili q; calidi veneni: q; et calori aeris pesti- lētiali et calori exit⁹ et diez coniculiariū q; oēs calores mouēt ad icinerationē et dissolutionē cōpositoꝝ. vñ q. dixit in capitulo. i. q; nihil est quod resistat malis qualitibus et calori febrili plus quā calor innatus

adeo q̄ et venenis calidis repugnat nō s̄plexionalit̄
s̄ formaliter q̄ calor nafalis iformat̄ ē regulat̄ ab
aia n̄ra q̄ mouet ad vitā mediāre calore nāli tāq̄ suo
iſtrumēto et iō d̄r qd̄ oē op̄ nāe ē op̄ iſteligētie id
regētis v̄n̄ ſignāt̄ nāfa d̄r de calore tā a phis q̄ a me
dicis cū dicūt calor nafalis et nō frigiditas nafalis et
pportionāt̄ vt dic. dorachi⁹ astrolog⁹ ad alcorodeū
i. ad p̄stellatōz et loz celi qd̄ d̄r dator vite. Vene
nū vero frūm datū i coplōe hois fr̄i fr̄itate vtri⁹ qz ci
ti⁹ pimit q̄ datū i coplōe caliozi. S̄z si venenū fuerit
d̄ illis q̄ a tota sp̄e iterimūt vt ē napell⁹ et ei⁹ gūmi et
fel leopardi et tyr⁹ tūc coplōe bibētis venenū nihil i
pedit l̄fert nisi p̄ tāto q̄ i ca. hoic. vie s̄ latōres ad
trāsitū i fr̄o ſtrictōres. Caplm. 4. De p̄custod. a et
cautela ne at venena p̄pinēt̄ aut p̄pinata nō noceāt
p̄ortz ſuſpicātē at timētē venenosa porione
vt cibū vt vtaf̄ r̄gimie duplici primū ē d̄fēſio
cū cautela. s̄z ē d̄ſtructio aſſumpti veneni cūm
virtute d̄fēſio vero cū cautela ē vt an̄ cōeſſionē ſue
mēſe corā ſuis ſercul⁹ et potib⁹ ſit res diſcernētes et ſi
gnificātes ſol̄ v̄nū ſi fuerit. et hoz v̄nū ē ſic cornua
ſpētis q̄ ſudāt i aduētū. ſ. napelli et tiri et ſellif leopardi
et n̄ i alioz venenis. Et aliō q̄ ē lapis qd̄a noie pra
ſi⁹ q̄ ē matrix et palaciū ſmaragdī qz i ſpo iuenit̄ eſt at
viridis h̄is viriditate ſpiſſā ſicat p̄aſſiū. et iuenit̄
aliq̄ cū rubeis guttis. et aliq̄ cū albis: exptū ē q̄ p̄
uat reges a venēis. nā ſi lapis ille ſit i mēſa i q̄ venē
nū pōit̄ ad p̄ntiā venēi nitorē ſtati amittit. et ſpo abla
to nitor̄ rucit̄ d̄ hoc lapide d̄r i epiſtola Eſculapii phi
ad Octavianū q̄ ip̄z tūmz venēa et plia. D̄n̄ et alexā
der macedo i plis ſepe hēbat. cūqz d̄ India r̄uertēf̄
ſe lauās i Eufrate depōito cigulo i quo lapis erat:
ſuſpēſ⁹ ſpēs qd̄a illū morſu abſcidit. uomuit qz illū i
eufratē. et d̄ hoc Ar. dicūt mētōez ſeciſſe i libro d̄ nā
ſpētū. Aliō ē et q̄ ſcriptū ē i libro regū p̄fax q̄ ſi ſcu
lpire ſeceris i lapidē ematbitis vix genuſte rū cictū ſ
pētē: cui⁹ caput tēat dextra man⁹ et caudā ſiniſtra po
ſueris qz lapidē hūc i aureo anulo. et ſub lapidē poſue
ris radicē ſpētarie tritā portaueris qz hūc anulū ab oi
uenēo p̄ſuat q̄ qd̄ qn̄qz ego p̄parari ſeci. et ad p̄dic
tū vſū ſuari. Laueat et q̄ ne vaſa qd̄ ip̄oz vinū de
ſert l̄rēf̄ ſtēt diſcoopta i cellaris vini: neqz vinū diſ
cooptū quoniā nāliſ oē aial venēnoſū lābit vinū et
vaſa vini et qn̄qz i eis ſuffocata ſi iuēta Laueat et ſer
cula et pot⁹ et p̄fectōes ſapores h̄itia dulciſſios aut
ſriſſios et diſſuetos et diuerſoz ſapoz quoniā i iſtis
p̄ſuert̄ celare venēnū. Smaragd⁹ et optia q̄ ſi buſ
ſo iſtuet̄ exptū ē p̄ ip̄i⁹ ocli crepitāt ad p̄ntiā ip̄i⁹ ſi rē
af̄ i mēſa venēa d̄bilitat et ſi i ore teneat venēū virtu
tē iſficiēdi dimittit et ſi d̄f̄ trita i potu p̄ venenū p̄
optie amorte liberat et ſit ei⁹ q̄ ſitas ſc̄. 2. q̄ ego qn̄
qz ſū exptū: et Auēzoar hoc iuenit̄ vt i libro trāſlato
pape Do. ſcriptū ē L̄oedat et ſepe an̄ em̄ cibū caſſa
neas cū ſicub⁹ ſiccis aut rutā cū auellanis et nuceſ
virides cū ruta at ſiccis nuceſ cū ſicub⁹ ſiccis aut ca
lamētū recēs l̄ſiccū i fritelis at radicē diptami tritā
et cū vino potatā p̄cauet et ab oi venēo d̄biſſe ieiunū
ciatū vini puri opti i quo tēpōr̄ muſti i vna mēſura
duo ſpētēs vini fuerit ſuffocati: p̄ſuat etiam q̄ eſt ex
ptū vt omni mane accipiat. 2. 3. de tiriaca que d̄r de
terra ſigillata. ſit aut̄ ſic. Reccipe baccarū laur̄. 3. 4.
terre ſigillate. 3. i. terant̄ et cū melle diſpumato libiā
vna cōſicitur et reponat̄ in uafe vitri. et tumatur ex

ea iuicez. 3. 2. Destructio vero aſſumpti veneni ſit
ita nā ſi ſcitū fuerit de ſpecie veneni tunc deſt̄ natur
per medicinā p̄p̄riatā illi veneno que bezoar uoca
tur et de hoc ego ſigular̄ faciā iſra capiulū ad cogno
ſcēdū v̄nūqz venenū p̄ ſigna p̄p̄ria. et ibi do. ebo
virtutes bezoarticas. Si vero ignoratū fuerit ve
nenū aut̄ medic⁹ fuerit abſēs. et dubitatū fuerit d̄ ue
neno cuiuſcūqz fuerit ſpecie: tūc ſtati butirū et aqua
calida ſimul diſſoluta bibat et cogat̄ euomere. et p̄
vomitū cū butiro itez vomere cogat̄ cū aqua mellis
et mūdificato ſtomaco ſtati tiriaca magna exhibeatur
cū decoctione nini in quo bulite ſit radices diptami
et ſit tiriaca. 3. 2. et vinū ſicias. 2. et. n̄ cōcedat v̄qz ad
7. horas. et tūc nutriat̄ reb⁹ v̄toſis cū ſicub⁹ et unif
paſſis et auellanis et iur̄ galline piguiſſime vel agni
ānalis vel hedi. Qd̄ ſi iſteſtinis ardor vel dolor ſenſ
clifſtere iniſciat̄ factū cū aqua mellis diſſoluta cū adi
pe anatis vel galline et p̄iecto clifſteri itez clifſterize
tur cū lacte ouio calo. quo p̄iecto cibet̄ iur̄ ſupradcō
Si vero adhuc morſ⁹ vel dolor i ſtomaco vel iſteſtis
remāſerit tūc modicū baſſami diſſoluti in lacte trita
unū ciatū d̄f̄ in potu bec. n. liberant uenenatos ſi ci
to adhibeātur que dicta ſūt. Si vero morſus at gla
dius ſuerit uenenatus ſtati ſupra morſum aut ſupra
vulnus gallina v̄na eniſcerata ſupponat̄ et reit̄erēf̄
v̄na. aut ore alicui⁹ ſclani vel ſerui ſugatur locus et
os ſerui abluatur ſepe cū vino in quo diptamus ſue
rit coct⁹: deinde tiriaca magna loco ſupponatur et cū
fuerit tiriaca exiccata iterū alia recēs ponatur donec
locus nō plus tiriacā d̄ſiccet. Si vero locus morſ⁹
ſiue vulnus uenenatū fuerit ſiccus. tunc tiriaca non
apponatur ſz loco tiriace lactucella ſup̄ vulnere al
ligetur et inouetur toties quoad locus fuerit hūme
ctatus. et tūc ſanitas erit introducta quātū ē tiriaca
exiccata tantū et lactucella hūmectat̄ ampli⁹. Intel
ligat̄ ueſtre reuerēti ſāctitatis quod ſeptē ſunt herben
quaz cuiuſlibet natura v̄niuerſalis cuius iterū ſpeci
em cuiuſlibet plāte ſingulari et ſpecifica uirtute dota
te nō acōplexione clemētari. quia calida vel quia fri
gida vel qz ſicca vel qz hūida: ſed quia talis et a na
tura vel mediāre ſtella ſic dotata donauit virtutes li
berādī a venenofis cib⁹ et potibus et letali veneno ex
vulnere ſiue morſu. Prima quarū eſt ipericon q̄
alio nomie herba dicitur p̄forata q̄ Achilles oracu
lo Apollis i exercitu troianozū dicit̄ iueniſſe n̄. P̄li
nius ait: Secūda eſt nincentoxicū. Tertia enu
la: Quarta rasan⁹: Quinta diptam⁹. Sexta ari
lo. et ro. Septima lactucella: q̄rū v̄nāquāqz dicit̄
tur equipollere tiriace ita vt v̄ſnerib⁹ venenofis: ſu
cus alicuius predictarū datus i potu vulnere venēo
iſecta purget et ſaluet et per iſtū modū oēs atig talia
curabāt vulnere an̄ quā tiriace haberent notitiā mor
ſus vero ab aialib⁹ venenofis curat quolibet predi
ctarū tiriaca et morſo loco ſuppoſita. Venena ve
ro bibita curat puluis factus ex qualibet predictarū
et datus i potu cū vino vel aqua mellita. dicit̄ p̄terea
A: q̄ ſtercus galli bibitū cū aqua ſtati per vomitum
omne venenū educit: et lac aſine comēſtū p̄hibz uir
urē profundari veneni ita q̄ in quo p̄radio vel cēna
faſininū lac fuerit bibitū vel comēſtū nullū p̄i napel
lū poſſit uocere venenū. tiriaca et oi veneno comple
xionali et ſpecifico et napello dirrecto opponit̄ et con
trariat̄ ſm̄ totū ſpeciem. i. ſm̄ bonam permixtionem
M. 3.

medicinaz que intrant in confectione artificiali tyriace a qua resultat quoddam diuinum et formale constructi-
uum omnia veneni: vt infra in speciali dices. de aut de
ipsa. 3. 2. vel. 3. tribus diebus continuis: quia toxicum re-
soluit et saporē prouocando liberat. Terra est sigilla-
ta aut in comestione aut post comestione bibira vel
comesta hanc habet proprietatem quod si venenum inueniat in
stomaco ipsum per vomitum expellit. Si vero post eam
venenum exhibeatur nunquam permittit per corpus perambula-
re ita vt denique cor defendat et eius humiditates con-
fodiat: quare reges et principes septem orientalibus
et meridionalibus vbi. s. exhibendi venena cladesio.
vt homines moriantur hec pncipes et nefandissima pec-
cantur accepit originem et inualuit quotidie vsque nunc
semper in suis cenis et pradijs terram comedunt sigilla-
tam: et ideo sigillo regum talis terra sigillata. ideo terra si-
gillata est vocata. nunc autem perijt fides sigillorum:
quonia tam illegalis quam illegas ad nos sigillata portatur.
Et sciendum quod Rasis et ipsa experientia hoc testatur
Dicit in libro diuisionum quod ad venenum napelli parum
tiriaca aut nihil potest videri. Quia propter ad aliud
remedium prorsus est confugiendum et si in raris paucis
temporis spacio in quo necesse est napelli virtutes ne
ad cor transeat impedire continere arte medicie in spe-
cie tiriace: quod est quod si non citissime impediatur mori-
bus in vna die vel in tribus: sed de hoc infra dices vbi si-
gulares medicinas ad singulare venenum inducam.

Capitulum. 6.

De signis et curis cumilibus siglaris veni propriati.

Le cui argentum viuum superit dolore patitur
intestinox et latex aut grauedinem: et ad vlti-
mum perducit ad epilepsiam vel ad appoplexiam
et tunc cadit et interficit. Quod si fuerit extinctum vel
sublimatum corrosione facit intestinox et morsuram et sit
grauedo lingue et stomachi: et appostemat cor et mori-
bus. Et eius cura est clistere cum adipe anatis vel butiro:
et deinde reiteret cum aqua melis: et si fuerit creditum
quod fuerit extinctum vel sublimatum vomitum prouocet: et
hoc statim autem quod ad intestina descendat. quoniam tunc penitus
intestina excoziaret et sanguinem exire faceret et talem
induceret. tunc. n. cum clistere b. lolu esset iterum et expe-
dit argenti euacuatione erit intendendum ad accidētia
derelicta: que tria esse consueverunt. vnum mala comple-
xio humida et frigida in intestinis. 3. debilitas cordis
et tremor. tertium vulnera in stomacho vel intestinis. Et pri-
mum opponemus nos cum rebus consuetudinibus stipticis
calidis et desiccantibus: dabimus ergo tunc mirram et ca-
storeum decoctum in vino et saluam et rutam tritam et cum aqua
qua nuces cipssi sunt bulita potui propinabimus. Et ad
secundum opponemus nos cum exhibitio diamargaritum et dia-
musci amari. Et tertio opponemus nos cum medicis
sigillatibus vulnera assumptis per clistere si fuerint vel
nera in intestinis. in potu si fuerint in stomacho et horum sum-
ma erit triffera minor aut vinum rubrum in quo mirabo-
lani cocti fuerint: et si vna fuerint retenta ex potu argen-
ti viui tunc ponemus eum in balneo aque calide. et postea
supponemus vesice spogiam infusam in decoctione iui-
peri et feminis apij pluribus vicibus: et dabimus in
potu vinum purum optimum in quo bulita fuerint ra-
dix ciperi. et vnguemus sume et testiculos cum oleo ru-
taceo et iuniperino. et eius bezoar est costus etc.

Capitulum. 8.

De Bipro

Le cui datum fuerit in potu gipsum habebit
difficultatem anhelitus et frigiditatem in stoma-
co et stipticitatem venteris et labia alba aut mor-
tificata. et eius cura erit vt bibat aquam calidam cum butiro
et euadat. dicit bibat ite aquam calidam cum melle et euo-
mat. et postea detur sibi in potu mitridatum. 3. 2. cum opti-
mo vino et si stipticus remanserit clistere. izef cum adipe
anatis et oleo et vngat venter cum oleo de lerna. et
eius bezoar est sterco muris tritum et bibitum: et de-
tur ex eo cum vino. 3. 1.

Capitulum. 9.

De scorie eris

Le cui datum fuerit in potu scorie eris multum
assellabit aut vomit et cum dolore et punctioe
in intestinis et stomacho. et eius cura erit balne-
um in quo bulita sint capita hircorum vel liace et dare in
potu succum mente et vngere stomachum et ventrem cum oleo
rosato calido. et eius bezoar est succus accori bibat.
3. 2. cum vino.

Capitulum. 10.

De scorie ferri.

Le cui datum fuerit scorie ferri aut eius eru-
go exiccatur quotidie et venter adheret remi-
bus et marasma patitur: et eius cura est huc-
etare totum corpus cum balneis in quibus testudines sint
bulite et clisterizetur venter cum decocto de pedum hedorum
aut cum aqua maluanisci et comedat butirum recens et iu-
ra pinguis. et eius bezoar est lapis magnetis tritus et
datus in pillulis cum ratum de succo mercurialis et bli-
tis in modum pillularum. et sit dosis magnetis in vice. 3. 1.

Capitulum. 11.

De lapide magnetis.

Le cui datum fuerit lapis magnetis non conso-
latus efficitur lunaticus et melancolicus aut be-
roicus et eius cura est vt detur in potu limatura
auri et fragmenta smaragdi simul ana. s. cum vino et clis-
terizetur cum lacte ouino et oleo de amigdalibus dulci-
bus. et est bezoar eius smaragdus trita et data in potu
tribus vicibus in noue diebus.

Capitulum. 12.

De lapide lazuli.

Le cui datum fuerit in potu lapis lazuli non lo-
tus patitur subuersionem stomachi et tristitiam
et solitudinem. et eius cura est bibere lac recens
multum asine omni mane vsque ad dies. 7. et coedre au-
culas affatas in sperto. et eius bezoar est carabe tritum scilicet.
2. et datum in potu cum vino.

Capitulum. 13.

De arsenico sublimato.

Le cui datum fuerit arsenicum sublimatum patitur
excoziationem intestinox et stomachi et arsuras et do-
lores mordacinos et siti in lingua habet eric-
cata et expere non poterit: et demum sincopi patietur
et eius cura est vt bibat butirum cum aqua calida in qua scia rape
sint cocta et euadat et clisterizetur. et diu cum oleo de
amigdalibus dulcibus omni die bis cibetur et iur galine pin-
guissime. et eius bezoar est cristallus trita subtiliter et data
in potu. 3. 1. cum oleo de amigdalibus. et si non fuerit sublima-
tum erunt accidētia remissoria et cura eadem.

Capitulum. 14.

De litargiro.

Le cui litargirium fuerit in potu non pote-
rit egerere et per vomitum emittet et quod si uene-
rat per secessum. et eius cura est cura colice per clistere
iectum scilicet ex aqua melis et adipe galie vel anatis et da-

re i potu oleū amigdalārū dulciū ⁊ comeder sic⁹ sic-
cas ante cibū ⁊ inungere stomacū cū succo apii ⁊ ven-
trem cum butiro. ⁊ eius bezoar est semen. R. erueri-
tum ⁊ datum in potu. 3. 2.

Capitulum. 15.

De cerusa.

Ule cui datū fuerit cerusa in potu patiet̄ no-
mitū albū vt cerusa ⁊ habebit dētes nigros
⁊ dolorē vētris grauatū ⁊ egeret sanguinē
⁊ habebit tenasmonē. ⁊ ei⁹ cura ei⁹ it vomitus puoca
t⁹ eū aqua i qua semina rape ⁊ ad triplicis sint bulita
⁊ dide clisterizā vētrē cū orodio cauliū coctorum ⁊
oleo sine sale ⁊ dare in potu meridax at tiriacā cū op-
optio vīo. Et ei⁹ bezoar ē potuz vīni albissimi puri
prope inebriationem.

Capitulum. 16.

De calcucechumenon. i. viride eris.

Ule cui calcucechumeon. i. viride eris da-
tū fuerit i potu opialtionē ⁊ suffocationē pulmonis.
⁊ anhelitus habebit ⁊ quasi non poterit respirare et
patietur solutionem continuatatis in interioribus.
et vulnera ⁊ vlcera in intestinis ⁊ punctiones cor-
ro suas. Et eius cura erit statī cū vomitu procurato
cū butiro et aqua calida et sepe reiterato et deide ini-
scere clistere factū cū lacte afinino et oleo de amig-
dalis dulcib⁹ et deide dare i potu de terra figillata.
3. i. cū vīno albo et deide si nō cōfert fiat balneū in ti-
na vbi sit oleū oliuax i tāta quantitate. q̄ attingat ad
stomacū. Et ei⁹ bezoar ē corall⁹ rubeus trit⁹ et dat⁹
in potu cum vīno. 3. 2.

Capitulum. 17.

De plumbo vsto.

Ule cui datū fuerit plūbum vstum nō potest
loqui et moritur suffocatus et vox eius nō au-
ditur nisi sicut plūbuz et eius labia et lingua
plūbina sunt. Et eius cura est dare in potu tiriacā ma-
guā. 3. 2. omni die vsq; ad. 5. dies cū aqua mellis et.
idure pelles vulpinas vel ouinas nouas et intrare.
vētrē mule vel afine calide et reiterare itroitu sepe.
Et ei⁹ bezoar sūt grana citrozū mūdada et trita et da-
ta in potu cum vīno decocto dulci. 3. 2.

Capitulum. 18.

De azuro aut mibio aut zenabrio.

Ule cui datū fuerit azurū aut minium aut ze-
nabriu patietur vomitū et ventris st̄pticita-
tē et in vomitu discernietur per colorē vnum
quodq; ipsorū et cura omnium predictorū est ea-
dē deē ergo in potu butiruz cum aqua calida in qua
semina rape sint bulita et euomat post vomitū spōra-
neū deide clisterizetur cū aqua mellis et oleo. Et ei⁹
bezoar est spodiū q̄ sit de eboze cōbustū datū in potu
cū vīno. 3. 2.

Capitulum. 19.

De realgare.

Ule cui datus fuerit realgar in potu patietur
sitim et estuationē et exicationem et consum-
ptionem humiditātū ita q̄ nisi succurrat aut
morif aut paliticus et cōtract⁹ remanebit. Ego uid
et curam iuuenē cui datū fuit cū epate porū aslato. re-
algar tritū et euasi mortē ab eo et remasit circa om-
nes iūcturas quasi immobilis ex nimia siccitate. et ei⁹
cura ē vomit⁹ cū butiro et aqua calida sepe iterat⁹ ⁊
clisteria eū lacte afine iterata et dare i mane i potu oi-

die vncias. 5. de lacte afinino et cibare eū cū biconi-
b⁹ pinguib⁹ ⁊ vngere totum corp⁹ ex oleo de amig-
dalis dulcibus ⁊ siti sedare ipsius cū iuleb. ⁊ cui⁹ be-
zoar est oleū de nucellis pini datū i potu statī vī p̄i-
ma die vncias. 3.

Capitulum. 19.

De cicuta.

Ule cui datū fuerit i potu succus cicute stu-
porē ⁊ sensū perdz. ⁊ ex eo socrates ab atheni-
ensibus fuit icēpt⁹. ⁊ in eius cura est in potu
sumere tiriacā. 2. 3. disteperatā cū decoctiōe d ptami
Et eius bezoar est gentiana trita ⁊ data in potu. 3. 2
cum vīno.

Capitulum. 20.

De succo Titimallorum.

Ule cui datū fuerit succus titimallorū patiet̄
fluxū vētris ⁊ vomitum ⁊ accidētia colerice
passionis ⁊ eius cura erit tiriaca magna cū vīno in
quo diptam⁹ fuerit bulitus. ⁊ eius bezoar ē mumia
trita ⁊ potata cum vīno. 3. 2.

Capitulum. 22.

De succo cucumeris afinini.

Ule cui datū fuerit in potu succus cucumeris
afinini patiet̄ excoartionem in gutture ⁊ so-
lutionē ventris ⁊ dolorē intestinozum. ⁊ ei⁹
cura est tiriaca magna cū decoctiōe baccarū lauri et
melle. 3. 2. Et eius bezoar est succus mentelvinc. i.

Capitulum. 23.

De succo vsnee

Ule cui succus vsnee datus fuerit patiet̄ decur-
sum humiditātū superfluaruz ad os ⁊ ad gut-
tur ita vt strangulari videatur. ppter q̄ hec
herba strangulatoz adhib. idest lupi vocatur
strangulat enī lupus ipsam comedentest ⁊ eius cura
sumere i potu de terra figillata statī. 3. 2. cū aqua ca-
lida et euonere. deinde post illud accipere de tiriaca
3. 2. cū vīno decoctionis gentiane. Et ei⁹ bezoar est
aristologia longa.

Capitulum. 24.

De radice orthoz marien.

Ule cui succus aut radix orthoz mariē datus
fuerit i potu patiet̄ stragulationē ⁊ quasi suf-
focationem propter quod vocatur panis por-
corum. ⁊ ei⁹ cura ē bacche lauri trite. 3. 2. dare i potu
Et eius bezoar est piper album tritum. 3. 2.

Capitulum. 25.

De succo Coriandri.

Ule cui succus coriandri datus fuerit patietur
quasi d̄ estractionē intellectus. ac sicut ebri⁹
videat ⁊ tandē moritur stupide. ⁊ eius cura est tiri-
ca magna. 3. 2. cū optimo vīno. Et eius bezoar est
herba que dicitur vincetoricuz data in potu. 3. 2.

Capitulum. 26.

De succo mandragore.

Ule cui succus mandragore aut poma eius aut
radix eius data fuerit in potu ruborē in facie
⁊ in oculis ⁊ stuporē in mentu ⁊ mentis alie.
nationem ⁊ amentia et somnum profundum patietur
et eius cura erit sumere in potu statī tiriacaz magnā
disteperatam cum optimo vīno et tardare comedēdōz
per diē vnam et bibere optimum vīnuz purū et odo-
rare acetū forte. et eius bezoar est radix raffani come-
sta omni di vsq; ad tres dies cū pane et sale.

Capitulum. 17.

De succo papaveris nigri.

Ille cui datur fuerit succus papaveris patietur stuporem mentis et dormitionem et hebitiam si cut illi qui loleum comedunt: et eorum cura est bibere tiriacam magnam et diacastoreum aut oppopiam aut cofectionem de anacardis. 3. 2. cum vino. Et eius bezoar est alleum crudum comestum.

Capitulum. 18.

De opio.

Ille cui datur fuerit opium in potu: si cogat vomere apparebit odor opii in vomitu et erit hebes et piger et dormitans absque sensu et non intelligens neque sentiens et si non succurrat ei morietur et eius cura est potare altissimum vinum et fricare extrema cum nitro et sapone et provocare sternutationes cum pipere intro misso in narces. et eius bezoar est castoreum tritum et datur in potu cum vino. 3. 2.

Capitulum. 19.

De succo scamonee.

Ille cui succus scamonee datur fuerit in potu patietur cordis defectum et syncopim et tinnitum et estivationem et dissinteriam et febrem et eius cura est potare aquam ordeii sepe et in gredi balneum aque tepide: deinde post illud bibere sirupum rosatum et bu glossatum tota die et provocare somnum et odorare nemusarum et rosas et mirtum et cibari cum cibo facto cum sumach vel berberis et emplastrare ventrem et stomachum cum pulvis citoniorum. Et eius bezoar est herba que vocatur ribes et eius succus.

Capitulum. 20.

De Apio risus.

Ille cui datur fuerit in potu apium risus facit hominem extra mentem et continue ridet: propter hoc vocatur apium risus. et eius cura est provocare somnum cum potu boni vini inebriantis. et eius bezoar est succus mellisse cum aceto datus in potu.

Capitulum. 21.

De succo Cherue.

Ille cui succus cherue datus fuerit in potu patietur vomitum continuum et dolorem ventris: et eius cura erit tiriaca magna data in potu. 3. 2. cum vino optimo calido. Et eius bezoar est hipericon.

Capitulum. 22.

De succo napelli.

Ille cui succus napelli siue eius fructus siue eius substantia datur fuerit in spacio vni diei aut tritu dierum moritur et patitur ante hoc syncopim et defectum cordis et denigrationem et defuscationem paulatine omnium membrorum: et deinde timet totum corpus. et oculi eius foras prominent. et lingua in ore continere non potest. Succuratur ergo in instanti dando terram sigillatam distemperatam cum butiro et aqua et euomat et statim exhibeatur smaragdus optima trita. 3. 2. cum vino et super corpus ponatur sircum tinctum in grana infusum in succo bugolosse et aqua rosata et reiteret et deinde serui sugant cum ore extremitates corporis. si ipsi morientur nisi acceperit smaragdum. et eius bezoar est mus qui nascitur in radice napelli ericacae et datur ex eo in potu. 3. 2.

Capitulum. 23.

De succo oleandri.

Ille cui succus oleandri aut eius cornua vel eius cortex datur fuerit in potu patietur syncopim et

tribulationem cordis et anxietatem et eius cura est in mere diacastoreum datum in potu. 3. 2. et eius bezoar est granum iuniperi tritum in quantitate. 3. 2. cum vino.

Capitulum. 24.

De succo mezereon.

Ille cui succus mezereon datus fuerit in potu patietur fluxum ventris et sitim et anxietatem et excoriationem intestinorum et eius cura erit sirupus rosatus cum aqua ordeii et odorare fructus frigidos et odoriferos. et eius bezoar est origanum assatum et bibitum.

Capitulum. 25.

De succo Ellebori.

Ille cui succus ellebori datus fuerit aut radix eius patietur strangulationem gutturis et suffocationem et fortassis suffocatur subito. et is vocatur strangulator canis. et eius cura est sumere in potu statim aquam mellis et quiescere in loco sepe rato. et deinde de bezoar eius quod est flos nenusarii ficcus et tritus. 3. 2.

Capitulum. 26.

De alsefira.

Ille cui alsefira datur fuerit patietur excoriationem ventris et vomitum eius cura erit dare in potu aquam mellis deinde tribuere citonium assatum et eius bezoar est anagallus.

Capitulum. 27.

De succo bryonie.

Ille cui succus bryonie datur fuerit patietur scotomiam et stoliditatem et angustiam spiritus: et eius cura erit iirisca. 3. 2. cum vino decoctionis enule et eius bezoar est piper.

Capitulum. 28.

De cornua spice.

Ille cui cornua spice datur fuerint patietur torionem ventris et nauream. et eius cura est tiriaca. 3. 2. cum decoctione vini in quo diptamus sit bulitus.

Capitulum. 29.

De cornua oleandri.

Ille cui datur fuerint cornua oleandri aut qui comederit assaturam in veru exciso ex oleandro aut qui dormierit sub umbra oleandri aut qui biberit aquam luminis sub cuius ripibus crescit oleander. cuius copia est in sula sardinee. et ego exptus sum illud et vidi patietur estivationem et auentiam et rugitum ventris. et si balneum fuerit calefactum ex oleandro balneatum syncopim patietur in balneo. Et eius cura et bezoar dicta sunt supra in capitulo de succo oleandri.

Capitulum. 30.

De cornua bedeguar.

Ille cui in potu datur fuerit cornua bedeguar patietur difficultatem transglutiendi et eius cura est labere oleum de amigdalibus dulcibus et ipsius bezoar sunt mora celsi.

Capitulum. 31.

De Anacardis.

Ille cui super sit anacardis patietur incensionem in gutture vehementem. et quandoque in flammabit et acuta faciet egritudinem et mentis alienationem et eius cura est cum rebus vinctuosis. sicut oleo amigdalio fissamino et butiro et lacte et iuribus gallinarum et si dolorem habebit in intestinis tunc conuenit

ens est balneū; et si inducunt febrem acutam tūc est
conueniens vti attenuate diēta et frigida et humida:
et si fuerit mentis alienatio p̄ocetur somnus cū se-
mine lactuce et papauere albo. Et ei⁹ bezoar sūt gra-
na pini torrefacta et comesta.

Capitulum. 42.

De nucibus et auellanis.

Ule qui comederit nūces et auellanas rāci-
das patiet̄ accidētia mala, s. nauſeā et deiectō
nē appetitus et vomitum et debilitatem vir-
tutū animalīū et eius cura erit rob cithoniorū et rob
pomozū. Et si acciderit ei eractatio habens odorem
lini putrefacti tunc possēt mori et eius cura erit dia-
ciminum vel diapeperiō: et deē ei i potu vinū purū et
fomentetur stomachus cum oleo nardino.

Capitulum. 43.

De malo Castoreo.

Ule cui in potu datum fuerit malū castoreū
patietur clamorem et rixam et dolorem et lin-
guā habebit foris p̄minentē et febrē. Et eius
cura erit vomitus cū butiro et aqua mellis donec vo-
mitus minime habeat odorē castorei deinde detur in
potu rob morozū aut limonum. et eius bezoar sunt
semina coriandri aslata et trita. 3. 2.

Capitulum. 44.

De malis fungis.

Ule qui comederit malos fungos et p̄cipue
qui nati fuerit super ferro aut super anabulla
vel malo terre vel in locis termarū p̄focabit̄
et dolore patietur in pectine et p̄hibebitur ei vna et
dolores habebit in vētre. et si odorauerit malum fun-
gum et tubera mala patiet̄ epilepsiam et fortassis mo-
rietur Et ante illud erit ei propinandū vinum opti-
mū in quo piper nigrum sit bulitum. et deinde cliste-
rizare ipsum cum aqua mellis et sale. et timentare se
murti: uoleo nardino. et ei⁹ bezoar quādo decoquūf
fungi aut comedūtur sunt pira incisa in frusta et siml
decocta. Et bezoar post comestione ipsorum est alle-
um crudum.

Capitulum. 45.

De nucē vomica.

Ule qui nucē vomicam biberit vel comede-
rit habebit vomitū pessimū et dissolutionem
virtutis. et eius cura est rob cithoniorū et mir-
ti et potus alti vini. et eius bezoar est cortex citri.

Capitulum. 46.

De coloquintida.

Ule qui coloquintidā solitarie natam i arbo-
re sua comederit venenū letale sumpsit. et ni-
si succuraf ei subito moriet̄ in tertio die. Et
ei⁹ cura et bezoar simul et semel ē smaragdus optima
trita et data in potu. 3. 2.

Capitulum. 47.

De fico pharaonis.

Ule cui comederit ficus pharaonis statim pati-
etur febrē et fractionez totius corporis. et ni-
debitur ei q̄ sit hidropic⁹ et hoc ergo vidi i
Sar dinea in iudicatu galurie vbi islarū ficuz est a
bundantia. q̄ qui vnā comedebat patiebatur vnā fe-
brem. et qui duas duas. et qui tres patiebatur trinā
febrē. et vt plurimū iste febres crāt tertiane. Et cura
eius est aqua ordeī parata aut serū caprinum. Et ei⁹
bezoar sunt grana siue semina cucumeris mundata.

et trita et data in potu. 3. 2.

Capitulum. 48.

De semine iusquiami.

Ule cui in potu data fuerit semina iusquiami
patiet̄ ebrietatē et mentis alienationē et stu-
porem et imobilitatez omnium membrorum
et eius cura est piper longū tritum et datū in potu. 3.
et. Et eius bezoar sunt grana festicozum comesta vel
bibita.

Capitulum. 49.

De granis cocognidii.

Ule cui in potu data fuerint grana cocogni/
dii patiet̄ vomitū et fluxum ventris. et tribu-
lationē i stomacho. et ei⁹ cura ē tiriaca ma-
gna. 3. 2. cū vino. et bezoar ei⁹ amigdale amare.

Capitulum. 50.

De bacchauris rancidis.

Ule qui comederit bacchas lauri rācidas pa-
tietur accidētia que patit̄ qui comederit nu-
ces rancidas. Et cura eius et bezoar erūt si-
milis.

Capitulum. 51.

De catapucia.

Ule qui comederit catapucias patiet̄ acciden-
tia que patitur qui biberit girasolē que supe-
rius dicta est chensa. et cura eius et bezoar
sunt eadem.

Capitulum. 52.

De semine vrtice.

Ule qui comederit semen vrtice patietur gu-
turis et oris et lingue excoriationē et asuram
et ardorē in mictu. et eius cura erit oleum a-
migdalīnū dulce potare. et eius bezoar sūt grana ci-
thoniorū trita et potata cū aqua calida.

Capitulum. 53.

De semine papaueris nigri.

Ule qui biberit vel comederit semina papa-
ueris nigri patiet̄ accidētia que patit̄ q̄ optū
supserit licet reissiora et cura et bezoar idē sūt
capitulum. 54.

De semine ellebori.

Ule qui biberit vel comederit semen ellebori
patiet̄ accidentia que patietur qui succum aut
radicē ellebori biberit et cura et bezoar ē vna
capitulum. 55.

De semine citute.

Ule qui biberit semen citute patietur accide-
tia illa que pass⁹ fuit qui succū eius biberit li-
cet magis remissa et cura et bezoar eadē sūt.
capitulum. 56.

De semine humidi coriandri.

Ule qui biberit vel comederit semina humi-
di coriandri patietur accidētia cōsimilia que
patitur qui succū ei⁹ biberit. et ei⁹ cura et be-
zoar sunt eadem.

capitulum. 57.

De semine serpentarie.

Ule qui comederit semē serpentarie patietur
frido: et punctionē gutturis et dentium et
superelevationē et seruorem et eius cura est
butirū recens bibitum. et eius bezoar ē succus farie
ordeī decocte in aqua.

Capitulum. 58.

De moribus aut pūcturis ab aliquibus animalibus venenosis

I vero aliquis morfus fuerit aut pūctus ab aliquo animali venenoso et ignoret cuius sit punctura tūc stringatur locus pūcture et ponantur super ipsum ventose cū scarificatione. et sugatur locus cum ore seruorum. et deinde super locū ponantur cancri triti. q. si loc⁹ venire ceperit ad corruptionē abscedatur mēbrū si fuerit loc⁹ aptus aut mēbrum aptū abscissioni. q. si nō cauterizetur: nā quando inceperit loc⁹ denigrari aut putrefieri erit signū q. punctura fuerit animalis pūctio: dū aut nō inceperit tendere ad putrefactionē et corruptionē quāuis sit vehemētis doloris eū nō dū sit ei velox pābulatio in corpore nō ē malum nisi pūctura fuerit iuxta cor aut iuxta artariā magnā

Capitulum. 59.

De morfu vipere.

Ale vero quē mordidit vipera sūma medicinarū et bezoar ei est tiriaca magna. et fortassis confert metridatum et medicamen de asafetida et butirū vetus et medicamē de herbo et comestio alleorum et potus vini puri.

Capitulum. 60.

De morfu scorpionis.

ordicationi autē scorpionum confert vaporatio olei et alleorum et tiriaca diatessereon et leū antiquum linitum: et eius bezoar est corpus scorpionis cōtritum et suppositū loco.

Capitulum. 61.

De morfu arancarum.

ordicationi arancarū confert succus pomorū aut pirorum aut appositio ferri frigidi intrati et eius bezoar est endiua.

Capitulum. 62.

De morfu rutele.

ordicationi autē rutele confert balneum calidum valde et sepeliri in arena aut cinere calido et bibere puluerem de nigella.

Capitulum. 63.

De morfu apum.

ordicationi autē apū et pūcture cōfert epithīma cū bolo armeno et aceto et cāphora et qui manus suas et faciem succo malue abluerit. non pungetur ab apibus.

Capitulum. 64.

De mordicatione animalium.

I autē mordentia animalia aculeos aut dentes in locis morbis dimiserint tūc oportet vt locus fricetur cū oleo et cinere et suaviter dunde fiat eplastrū sup locū ex fermento cū oleo. et sic a culci vel dentes venenosi educuntur.

Capitulum. 65.

De morfu canis

I aut aliquis morfus fuerit a cane: et dubitet vt fuerit rabiosus vel nō frices bucella panis sub loco morfure. et deinde illum exhibeat aliis canibus quē si reuerit rabiosus erit si vero comederit minime signa aut q. sit rabiosus preter hoc sunt q. canis linguā suā pūciat extra: et intromittat caudā suā inter coras suas. et raucam habeat vocem. et q. abhorreat sanos et viros et q. mordeat dominos domus sue. et omnes qui obuiāt et fugiāt ab ipso canes

et qui morfus est nisi precaueat et curetur isra. 40. ceniculares dies efficietur id: of orbicus .i: timēs aqua q. est q. propter rabiē efficitur. siticulosus et appetit aquā et cū viderit eā imaginabitur canes esse in aq. et moriēs siti pre timore ymaginū canum fugiet aquā et tunc nō ē spes salutis et cū procederit i egritudine efficit et ipse rabid⁹ et emittit sperma i pollutiōe sua in modū catulorū et quādocūq. egerit fle gma i modū catulorū q. est quia imaginatio continua quā habet de cane sigillat i humiditatib⁹ suis figuram canū. Et scias q. equus et mulus et asini et simia et homo patiūtur rabiē circa maximū signis aut circa maximū calozē. et eius cura est vt super locū morfus ponant vōtose cū scarificatione: et ponantur desuper alleū siue cepe tritum et cōfectum cū butiro vaccio et sumat in potu electuariū cancorū fluuialiū et intreret balneū oī die. et laboret i cura ethicorū et mlico/rū. et balneet ante. 40. dies i aqua maris. et eius bezoar sunt cancri fluuiales adusti et puluerizati et dati ex eis. 3. 3. in potu oibus tribus diebus.

Capitulum. 66.

De canaridibus.

I aut canarides quis biberit patiet mictum. lāguinis et estuatiōe et accidentia pernicioza et eius cura est vt sumat in potu lac ouinum cū oleo amigdalino deinde curētur vlcera vesice et ei⁹ bezoar erunt grana alkekengi numero. 10.

Capitulum. 67.

De lacte.

I at lac quis biberit fueritq. coagulātū i stomacho patiet stomachi mollificationē et nauſeam et sudabit sudore frigido. et eius cura erit bibere acetū fortissimū postea sumat de asafetida. 3. i. aut b sirupo acetoso. vnciam. i. vice vna post vicem.

Capitulum. 68.

De assatura suffocata.

I aut quis comederit assaturā suffocatā que i voluit iu pānis cū extrahit ex furno patietur vertiginē similē epileſie et ei⁹ cura est vt euomat et postea sumat i potu rob fructuū stipticorū et zucaruz rosatū cū xilaloes et mastice et querat somnū et ingrediatr balneum.

Capitulum. 69.

De piscibus frigidis

I autem quis comederit pisces frigidos quibus post eius captionem aduenerit vna dies aut duo aut si quis carnes pridie vel ante tertiam vel quartam diē occisas aut morticinas aut percussas a fulgure et tēpestate mortuas aut morbo pestilēciali pēptas accidit q. supueit ex comestiōe malorū fungorū et cura eorū ē vt euomat et sumat i potu vinū purū cū pipere ei curet cura sūgorū preter quod non comedat pira.

Capitulum. 70.

De cerebro gatte.

Ale cui i potu datū fuerit cerebrū gatte patiet stoliditatē et instrigiosus videbitur et eius cura est terra sigillata et vomitus cum ipsa omni mense bis: et accipere de confectione diamusci omni die sūmo. mane et eius bezoar est muscus tritus scropolū semis et datur in potu cum vino albo

Capitulum. 71.

De extremitate caude ceruui.

Ule cui extremitas caude cerui data fuerit patietur accidētia nepelli. et ei⁹ cura est potio sīna ragdi scropulū semis triti dati potu cū vino et deinde fricatio toti⁹ corporis cū oleo facto de semine citri. et ei⁹ bezoar ē tiriaca magna. 3. 2.

Capitulum. 72.

De sanguine bouino.

Ule cui in potu datus fuerit sanguis bouinus uer⁹ patietur mortificationē et euomet uomitus coagulātū. et eius cura ē acetū acerrimum calidum deinde vomit⁹ deinde tiriaca deinde balneum aque calide.

Capitulum. 73.

De sanguine buffonis.

Ule cui in potu dat⁹ fuerit sanguinis buffonis patietur difficultatē anhelit⁹ et cardiaca accidētia. et si quis sputū ipsi⁹ sūperit erit ppe mortem sicut qui napellū biberit. et ei⁹ cura est potio sīna ragdi. scropulū. i. deīn itrare corp⁹ animalis quadripedis magni ut ē bos asinus uel mul⁹ uel equ⁹ et reterare illud deinde tiriaca. 3. 2. bibere. et eius bezoar ē lapis iuentus in capite buffonis qui apud lapidarios uocatur bozras uulgariter trepanide.

Capitulum. 74.

De sanguine hominis colerici ruffi.

Ule cui in potu dat⁹ fuerit sanguis hominis colerici ruffi extract⁹ in tēpore rixe sue aut furoris patietur furores mentis et permixtionem intellect⁹ et inuerecūdiam. et deinde paulatim ericabitur: et ei⁹ cura est bibere aquā cocumeris palestini et masticare grana ipsius et deglutire sucū et portare sirupū nenufarinū. et ei⁹ bezoar ē trocisc⁹ un⁹ d tira.

Capitulum. 75.

De sanguine mēstruo aut leprosi.

Ule qui sanguinē menstruum aut leprosi biberit uidebit eē pistrigiat⁹ et lunatic⁹ et maleficiatus et obliuiosus. et ei⁹ cura est potare margaritas tritas. 3. i. cū aqua mellisse et balneari in aqua tepida et coire cū puella secūdū legem et uersari et amplexari cū puellis et iuenculis. et ei⁹ bezoar est comedere serpentes a quibus caude et capita p palmum sunt abscisa.

Capitulum. 76.

De morfu hominis ieiuni.

Ule qui fuerit morsus ab homine ieiuno pōat super morsuraz sterco galline alioquin patietur ulc⁹ uenenosum et difficilis sanationis.

Capitulum. 77.

De morfu serpente ullo.

Ule qui fuerit morsus a serpente ullo statim liget locum cum corio cerui et deinde supōat tiriaca et d ipsa bibat et circa cor appōat sīna ragdum et corallum ut margaritas et locum morsure faciat fugi a seruo.

Capitulum. 78.

De felle leopardi.

Ule cui in potu datū fuerit fel leopardi patietur accidētia napelliet vipere. et eius cura et bezoar sunt vna.

Capitulum. 79.

De salamādra.

Ule qui biberit salamādrā patietur accidētia cantaridarū. et cura ei⁹ et bezoar est vna.

Capitulum. 80.

De lepore marino aut rana marina.

Ule cui lepus marinus aut rana marina data fuerit in potu habebit uomitū vinctuosuz et totum eius corpus efficietur turigidum et inflatum sicut iposarca et setebit ei⁹ anhelit⁹. et ei⁹ cura ē festin⁹ vomit⁹ cū butiro et aque mellis et deinde sumere post illud tiriacā diatesseron per tres dies et cibari carnibus passerū et potare bonū uinum et eius bezoar est caro vulpis aslata et comesta.

Capitulum. 81.

De morfu muris simie et gatte.

Ule uero a mure et simio et gatto mors⁹ fuerit sup morsurā ponat sterc⁹ galline et curet illud ut in morfu hominis iciani dictum est.

Capitulum. 82.

De descriptōe bezoartice virtutis ad unū

quodq³ uenenū ea d duab⁹ difficilib⁹ quōib⁹.

Bezoar antonomasice dicitur de quodā lapide qui sic uocatur. cuius propria et specifica uirt⁹ ad letale uenenū est liberans a morte subito absq³ ullo medici ingenio: et ideo de omni medicina que liberari pōt morte hominē ab aliqua egritudine uel ueneno dicit pōt q³ sit eius bezoar illi⁹ morbi siue sit illa medicina lapis uel granū uel succus uel aliqua cōposita medicina. Et qui illū lapidem h³ tutus est ab omni mortali ueneno. Terunt etiam et dat⁹ in potu de ipso. 3. i. Et per ipsum dicitur fuisse liberatus regē Anglie dominū. i. Adoardū in ciuitate Aaron q³ do vulneratus fuit p passiasinū soldani gladio toxicato. Hūc autē lapides ei tribuit generalis preceptor templi. Et ego cōsimilem uidi. Est autem rube⁹ putrilentus leuis ut spongia et frāgibilis ut gi. sū. Habet autē quilib³ uenenū tā minerabile q³ uegetabile et aiāle: p³riā medicinā oppositā ei a q³ oppositōne uirtute specifica sit liberatō mortis ab illo ueneno. Et iō bezoar ē unicuiq³ ueneno illa medicina q³ absq³ uirtute elemētari curat tale uenenū. Et dī quolibet bezoar iā supra expediui tractatū in cuiuslib³ ueneni in sine descriptōis ne sit apli⁹ necessē recapitlat e tractatū

Capitulum. 83.

De questione utrum tiriaca. etc.

Si autē questio utrum tiriaca magna sit bezoar. i. a. forma specifica liberans a ueneno. an materie elemētari liberans a cōplexiōe non a forma. Et uoluerunt quidā dicere q³ omnino erat bezoar fundans se sup ratione Ba. qui cum andromachus philosophum respixisset q³ prius tiriacam inuenit: et eā pbauit nūq³ prodesse nisi in morbis frigidis propter oppositōne multaz calidaz: et in morbis calidis ppter oppositōnem multaz medicinarū frigidaz que in ipsa intrat: et hoc dixit Ba. illā tiriacā andromaci eē mediā a cōplexiōe: sed ipse adiūgēs carnes tiroorum et terram sigillatā fecit eam ualere formaliter ad omne uenenū licet ad quedā pl⁹ et ad quedā min⁹: et ad quedam singularit⁹ data et ad quedā cū additōe. Alii uero dixerūt q³ a cōplexiōe elemētari agebat quecūq³ corpore humano operatur fundātes super debilitate operationis sue aut penit⁹ uanitate q³ ipsa dat cōtra napellam uel cōtra uiperā uel cōtra fel leopardi et breuiter cōtra quōlib³ uenenū letale fm specificā formā in quibus parum aut nihil uidetur pferre ut dixit Ralis. Solutio aut hu

*omnis pars
est pars
medicinis*

ius dubitatiois e q' curatio cuiuslibet veneni quattuor modis contingit. s. quia aut frangitur acume veneni aut substantia eius resolvitur aut ipsum expellitur aut ipsam p' oppositione specificam corrumpitur et ab eo eius virtus prolixus aufertur. Exemplum primi est opium qd frangit enforbium et castoreum q' frangit opium. Exemplum si e terra sigillata et alleuz que substantia veneni aut p' vomitum aut p' sudorem resolvunt. Exemplum tertii est smaragdus que venenum frangat et attrahit vsqz in fine extremitatis membri. Exemplum quarti e forma specifica opposita veneno que in naturalibus inuenitur vt in lapide bezoar et in artificialibus vt i diuina et nobili compositione tiriace ex permixtione oium singularum medicinarum simul cōsectay resultante: et qz in tiriaca est virtus cōplexionalis multay medicinarum venenum frangentium secundum oppositionem qualitatū et venenum resoluentiū et ipsū expellentiū iō bene dictum est q' tiriaca est medicina cōplexionalis ad venena: et quia expositione tali resultat res diuina que potius est ab extra qz ab intus. s. forma artificialis que omni veneno opponitur ideo et bene dictū est q' ipsa bezoar e venenis omnibus licet magis et minus: et licet quedam sunt magis bezoar ad quedam venena qz ipsa: vix ipsa est ad oia: et ideo mater oium medicinarum a medicis est appellata.

Petri de Abbano de Venenis Liber s' inii.

Di amoris gratia Vitalis lādo miles splendidissime artium ac vtriusqz iuris doctor excellentissimus Ego Petrus Lararius de mote felice materia ardua ac difficilē in medicina aggredi non dubitauit: quoniam et illud vtile satis i ca mihi videtur tangi: quod ab aliis sere omnino sub silentio pertransitū. Vix q' etiā plus me pmouet i hac materia determinata loqui: fuit: q' cū tā a labore in correptionem totius cōciliatoris alleuiatū suim: vt demū trāsiuimus ad libellū eiusdē de venenis iustificatione. i uenimus hāc difficultate in eo libello promotam cuius promissione dilucidationis eius: qd attamen ab eo pmissū executū non inuenitur. quā d' re sine ardua rei difficultas causa. hec fuerit: aut mortis prevent: aut altera: non desinit admirari: et tāto amplius qzto me processerunt tot viri illustres qui tāqz tenebrosi discurrere. Eūqz etiā claritas ac magnitudo excellētie tui ingenii apud me cōprehēsa iudubitata sit: ita vt eundē nō humanū s; diuinū prope i magna terrarū pte iudicatū sit: nō solum in vno genere discipline: verum circūcū oia: et qzto magis speculabilia sint tāto circa ea inuitur magis. Et iō hāc mei amore suscipere lege: qz eā excellētie tue trado ut si q' min' qz bñ positū existat semp tue correptioni subiaccere uolo. Vale.

Veritur vtrum possibile sit actōz veneni ad aliquē precisum terminū limitari sic q' uenenatus ad illū terminū moriat' merito uenenositatis et nō ante. Et arguit ad partem negatiuā primo sic: Venenū administratū corpori habet potētiā ipsius corporis humani corruptiua: et passum potest corruptōem recipere. ergo qn' administratur p' tūc siue paruo tēpore suā p'ficiet operatōz sine corruptōem p'na patet. qz agente potēte et subiecto disposito necesse ē vt fiat actio si ap' primū. An' aut ē Anic. fo canōis. cap. 4. dū dicit. Venenū ē q'

corrumpit cōplexionem humanā nō cum contrarietate solum: sed cū proprietate que ē in ipso. Secūdo arguitur sic. sit. a. venenū qd nūc non interimit sed interficiet vsqz ad annū s'm te: et arguitur sic. a. p' aliquibus mensibus non interficiet: et postea interficiet: ergo aliquid de nouo p'ducetur in. a. quādo interficiet qd ante in eo nō erat. quo dato cum illud nō possit eē nisi si certa qualitas. quero igit' a quo illa qualitas p'ducet' siue sit caliditas siue frigiditas aut mala proprietates: nō pōt dici ab. a: qz nihil agit i se ipsū producendo aliquid qd nō hz nec secūdū totū nec secūdū partem neqz potest dici a caliditate corporis nostri. p'io qz nihil agit ultra gradum propriū: tum etiam qz caliditas nō est frigiditatis per se causa productiua. tum etiā tertio quia nihil intendit sui ipsius corruptōz q' licet esset calor naturalis: si pro tūc esset ipsi' veneno sitatis per se causa productiua.

Tertio venenū administratū humano corpori ei et spiritui naturali cōtrariat'. ergo necesse ē q' fiat actō aut ergo potentia veneni superabit potentiam caliditatis naturalis: aut e cōuerso: vel equabūf aliqualiē nō tertium quia ex eis p'duceretur vna forma media aliquo mō vt ex frigiditate et caliditate ipsa tepiditas vel viriditas: et sic nūqz fieret p' apli' venenū ad imminu: nec est dicēdū primū qz nō ad terminū s; pro tūc uenenaret. nec secūdū qz tunc venenū conuerteret' in dominās: et sic finaliter nutriet corpus nostrū: et confirmatur sic nō minor est p'portio totius caliditatis naturalis supra venenū corrūpendum et cōuertēdū i tpe vni' anni qz sit eiusdem supra paucā quantitatem i vna die: sed pauca talis quantitas pōt nutrire: vt dicitur sexta quarti de puella nutrita napello. ergo etc. Et cōfirmatur vltimo qz illud venenū efficitur assuetum nature a quo amplius nō paucē vt sumitur tertio de simplici medicina. distinctōe. 4. cap. primo de illa muliere que ex assuefactiōe assumebat de iusquiamo sine nocumēto qz titatē magnā. In oppositum est cōmunis fama i ista questione pro ei' de claratione erunt tres articuli. In p'io ponent' notabilia quedā. In secūdo cōclusiones dilucidātes que sunt nostrum. In tertio erit respōsio ad argumēta

Quātum igitur ad primū est primo intelligendū q' p' venenū debemus intelligere illud. q' qualicūqz appropinquetur humano corpori ē sue cōplexiōis corruptiua et hoc proprietate sua: et hoc sonauit auctoritas auicēne secūdo canōis supra allegata. Ex quo ihero aliqua dicta. Primū q' aliq' dicit' venena calida et aliqua frigida: s' sic sicca et aliqua hūida. probat' quia huiusmodi p'prietates siue forma veneni specifica ipsius cōplexionis humane peremptiua aliquādo cōiungitur cū frigiditate vt i opio: aut caliditate: vt in enforbio: aut i hūiditate vt in argēto viuo: et sic de aliis. ergo. etc. Secūdū dictū. aliq' potest esse venenū. et tū nulla erit qualitas manifesta in illo multū excessiua siue nociua: probat' qz plus repugnant alicui extrema qz mediū s; cū caliditate excessiua stat p'prietates specifica veneni vt in enforbio et similiter cū frigiditate vt in opio. ergo etc. Et tunc ultra cū caliditate venenosa intensa: stat humiditas venenosa intensa: et similiter cū ea intensa caliditate potest stare intensa siccitas venenosa. ergo et mediū cōsequētia patet qz maior est repugnātia extremi ad extremum qz extremi ad mediū. et tunc ultra arguitur sic: extre

ma possunt stare cu3 medio ergo mediū poterit stare
cum medio: cōsequētia clara eo qđ maior ē repugnā
tia extremi ad mediū qđ mediū ad mediū: cū repugnā
tia medioꝝ nō fit nisi ratiōe extremorum. ergo scđm
dictū verū. Tertium dictū quod impossibile est qđ ue
nenū aliquod siue calidū aut frigidū & sic de aliis ex
cludatur ab huiusmodi proprietate: & hoc stare sub
forma veneni probat per declaratiōes veneni superi
datam: & ratione arguitur sic. Tiriaca confert. omni
veneno & hoc non ratiōe frigiditatis: cū sit multuz ca
lida. ergo propter proprietatē: maior pbatur per ex
perientiam in venenis calidis serpentum & aliorū: &
est auctoritas Serapionis & Haliabbatis decio. pra
ctice Auicēne quinto canonis & Valieni & fialr oīuz
doctorum appellantium eam matrem omnium me
dicinaz bezoarticaꝝ. Et confirmat quia si ueneuum
esset non ratione proprietatis sed ratiōe quali
tatis manifeste etiam absq; proprietate: tūc sequerē
quod omnia que eēt calida i quarto gradu eēt ue
nenosa: cōsequēs est falsum qđ sinapis & piper ponū
tur talia calida in quarto & tamen comesta mltōtia
nullum. inducūt i corpore nocumentum: & similiter
possumus dicere d opio egypti quo vtūtur tāq; oleo
in ptibus illis pro cōdimēto. Ad istud de opio fortal
sis respōdere qđ opium egypti et de partibus nostris
non eodem modo constituta sunt: qđ illud sit ex semi
nibus papaueris: aliud vero ex gūmi quod colligitur
ex capitibus papaueris uiridibus. Sed contra quia
dato adhuc quod non eodem modo constituantur ta
men adhuc debent esse multum similis pplexiōis:
ex quo ex papauere ambo cōstituunt. ergo rōne frigi
ditatis similes deberet facere lesiones: et iō dicere
mus nos quod istud ledit: aliud vero non: quia i illo
expoliata est sua proprietate mala sicut i arboze perf
ca et transplantata. Et cōfirmatur qđ aqua sūme frigi
da in magna quātitate administrata nō mortificat imo
multa facit iauamenta. ergo &c. Respōdet qđ aq; fri
gida ē in actu formali frigiditatis: sed uenena sūt ali
quo modo in actu uirtuali cū a ctuatōe idigeant. con
tra nihil agit nisi scđm qđ i actu. ergo nisi qđ potētia
le efficeret formale et actualiter frigidum. nunq; eēt
actio. ergo respōsio nulla et tertium dictū uerū. et si
cōtra hoc allegarent auctoritates doctorum dicen
dum qđ nō plus uoluerunt qđ sonat primū dictum et
si aliter quod pro nūc non acceptatur. Intelligēdū
secūdo pro vltiori manifestatiōe doctorum nostro
rum: quod talis forma specifica a philosophis appel
lata. siue proprietatē venenosa nihil aliō ē nisi natura
quedam inuenta in quibusdam mixtis corporibus pce
dēs. in eis a superna et plenissima istuentia propter
cōplex onem propriā non apta i corporibus nostris
mutari imo nō cessat ab operatiōe sua donec corp
corrumptat. sicq; igitur hec proprietate sequit cōple
xionem que ex potentia deducit materie uirtute su
periorum et corporum celestium. et non solum rōe
luminis et motus tanquā uniuersali impressiōe imo
etiam sine motu et luce et proprie absq; mediū alte
ratione in suscipiēte impressa ab aliqua particulari uir
tute stellarum et particulari situ causata: qđ apparet
nō solum in uenenosis sed et in aliis ut i magnete ex
sit uirtus ferri attractiua ex polo artico. Ex quo ap
paret qđ talia mixta a suis superioribus talē formam
specificam recipiunt: qualem meritum habēt i diuer

sa mixtiōe elementorum et eoz pportōe ad inuicē:
et hoc intellexit etiam. Plato dum dixit sim merita
materie forme dantur et earum uirtuten imprimuntur
non excludo tñ quin nō possit cōcurrere lumen stel
larum fixarūz mediātibus lineis tales uirtutes uehē
tibus. Ex quibus omnibus sequit qđ ista proprietate
erit accidens probat quia quod sequitur mixtionem
elementorum cōplexionem que ex mixtione confur
gentē est accidēs. talis aut proprietate est huiusmodi
ergo &c. Ad alior est sumpta ex scientiis fundamenta
libus et minor supra patuit. Et cōfirmatur quia ipa
suscipit magis et minus quod refugit rationi substā
tie quod apparet i uenenosis adhuc eiusdē speciei or
tis i diuersis locis et regionibus ubi aliqua sunt ma
gis mortifera et aliqua minus. Sequit fo qđ sub ge
nere qualitatis d3 collocari patet ex dictis. S3 ptra
illud nō ē accūs qđ corrupto subiecto rēanet i eē: i3
corrupto subō rēanz ppietas uenenosa ut p3 i carne
tiri qđ mortuo tiro adhuc remanet uirt^o mltōꝝ aialiu
pēptina. Rñdet pñō qđ si ponim^o plures formas et
grad^o substātales i cōposito: qđ i3 mortuo tiro cor
rupta sit forma eius substātales remāsit attamē alte
ra forma i carnibus tiri et cōplexio quā proprietate
illa cōsequēbatur i tiro: et sic suum nō fuit corruptū
subiectū. Aut aliter fo qđ corrupto tiro corumpitur
et ppietas et in carnibus tiri demū ppter similem
dispositionē materie et aliis similis introducūt et al
tera ppietas aialium pemptiua: aut qđ accidentia i3
subiectū denomināt: nō tñ i cōposito ibestue sūdant
et nota qđ istud argumētū pot^o quincit qđ tal^o ppietas
magis sit accūs quā subā: qđ i tiro uiuo aut eēt mā aut
fora aut ppositū. si primū nec itū ut liq; nec sim qđ
tunc sequerē qđ corrupto tiro adhuc eēt tir^o. Ex quo
sua eēt forma substātales que uniuersal^o dat eē. No
ta tñ qđ i3 sit ut supius dictum ē tñ nō ē credendū qđ
huiusmodi ppietas isepabiliter cōsequatur sua
subiecta: imo possunt subiecta pmanere corruptis ip
sis ppietatib^o: et qđ hoc sit uex apparz i multis eius
dē speciei exntib^o i diuersis locis. imo de vno eodem
mutato de loco ad locū apparet et i lap. dib^o pñōis
olierat uirtutib^o mirabilib^o ifigniti. nūc sūt nō appa
rēt huiusmodi uirtutes: apparet et i figuris ul^o ima
ginib^o artificialib^o atiq; i opatōib^o quoz nūc appa
ret error et causa oīum istoz pot esse aut ratiōe agē
tis vel eozam a quibus illa forma imprimūt. nā cū illa
sint extrinseca ut aū declaratū est ideo uirtus ē ad cer
tū tempus terminata quoniam uirtutes celoz ad tē
pus determinatum i formis et materiis sustētāt. aut
ppter i dispositionē materie cū distēperata pplexiōe
colligātē i ea formā et uirtutes. cū aliquo nāq; gra
du distēperamēti corrupēt uirt^o dca. cū quo adhuc si
corrupēt forma. et hoc apparere pōt i tiriaca senescē
te aut et puenire pōt ex parte loci i quo pducte sue
rūt et pseruabāt: remouēt. corp^o nāq; idi cū mutabi
tur ad talē pproz qualē ppro sclant i firmabitāt
moziē dixit Auic: pñō canōis iō ex oib^o narratis cau
sis p3 possibilitas sepatōis uirtutū a suis subiectis q
bus inherēt. S3 circa dicta dubitatur: quia ex quo
dictum est qđ quando huiusmodi proprietate specifi
ca. uenenosa pūgitur cū caliditate tūc uocatur uene
nū calidū et sic cum frigiditate uacatur frigidum ue
nenū. et sic de aliis. Ex quo cōcludi pōt qđ si a tali ue
nenoso calido expoliarēt sua proprietate manēte eius

caliditate manifesta non plus illud noceret q̄s alleuꝝ
aut piper aut aliud calidū, et similiter si a venenoso si-
gido remoueret, sua pprietas nō plus noceret q̄s aq̄
aut aliud frigidum, iste tñ pprietates sūt diuersi gra-
dus malignitatis, id aliqua venenosa sūt magis mor-
tifera et aliqua minus, auget tñ et malitia venenosa
qualitatis manifestis cū qb̄ alligat illa pprietas,
stante igitur paritate male pprietatis venenose cū
equalibus gradib⁹ qualitatum manifestarum in duo-
bus venenosis: quorū vnum sit calidum: aliud vero
frigidum queritur quod erit peius et magis letiferū.
Ad hoc dubiū est responsio quorundā solēnium doc-
torum q̄ in cāu predicto venenosa frigida sūt peiora
calidis, et presupponūt q̄ humanū corpus declinans
sit ab equalitate ponderali p caliditate et humiditate
vt sumi videtur de mente p̄cipis Auicēne i prio ca-
nonis i q̄ pluribus locis: ex quo supponūt secūdo q̄
caliditas magis sit amica nature et p operationibus
cōueniens q̄ frigiditas: et est auctoritas eiusdē i plu-
ribus partibus et capitulis ab omnibus allegata. Ex
qb̄ sequit opatōes vite magis ipfici per venenum
frigidum q̄ p calidum: quoniam imperfectio et earū
operationum destructio ratiōe pprietatis in ambo-
bus est equalis: sed ratiōe frigiditatis magis ipferi-
ciuntur q̄ caliditatis: ergo ipfectio ipsarū absolute
erit maior i frigido. Ex quo et sequitur in casu predi-
cto q̄ citius deueniet ad egritudinem cui administra-
tū est frigidum q̄ cui datū est calidum: sequitur etiaz
q̄ citius ille morietur cui datum est frigidum quā al-
ter: immo qd magis est q̄ ille morietur et alter sanari
poterit patet ex fundamento dicto. Et lz ista dca sit
opparētia: tñ oppositum est multum probabile: et ex
psequēti pōt p̄mū presuppositum negari vt vī esse
sententia. Galieni secundo. 4. et. 10. de cōplexiōib⁹
qui ponit ipsam pplexionē tēperatā maxie mediare
et vult quod p sensum tact⁹ tāq̄ per veram regulā
hoc cōcludatur cōcurrēte tamen, aliquo ratiōis iu-
dicio: quare nō sentiet inquit: quasi mixtū cōpositū
ex aqua seruētī et niue ptibus equalibus et equaliter
cōmensuratis: et hoc qz est simile illi. Sed adhuc illo
cōcesso: dicim⁹ quod nō est vey quod caliditas abso-
lute sit magis amica nature q̄ frigiditas: quod pbat
quia acceptis corporibus duobus equaliter tēparis
quorū vnum p̄cipiatur i aqua calidissima: alter vero
i aqua frigidissima: et apparet p xp̄ientia q̄ illud qd
ponetur i aqua calidissima moriet cito: et alterū nō.
Item i vola manus corporis tēperati pōt eē tāta fri-
giditas quāta ē in marmore aut i aqua frigida vt ap-
paret cā tāgēdo tempore hiemis: et nō pōt esse ca-
liditas qz destrueretur talis cutis in qua ē similis cō-
plexio sicut cōplexio totius tēperata: et hoc p coalte-
rationē omnīū partū: vt sūit p̄ia p̄mi: ergo absolu-
te caliditas nō est magis amica nature: et ideo pono
ista dicta: p̄mū q̄ aliqua caliditas temperamētū
excedēs minus ē inimica nature ac discōueniens q̄
cōsimilis frigiditas cōsimiliter gradualiter tēperamē-
tū excedēs: patet qz operatio et vita in certa calidita-
te existunt. Secūdū dictū qd certa latitudo calidita-
tis versus partē eius itensiores est magis vite mimi-
ca q̄ cōsimilis frigiditas terminata versus partē iten-
siores: patet p xp̄ientia qz illa magis adurit et est
qualitas magis actiua. Ex quo sequit q̄ labentibus
equaliter duob⁹ corporibus equaliter tēperatis vñū

per caliditate aliud p frigiditate: q̄ p̄mo vsqz ad cer-
tum gradum caliditatis vt duo gratia exēpli et frigi-
ditatis vt duo deterius labet quod p frigidum q̄ qd
per calidū: et postea q̄ multo deterius incipit labi quod
labitur vltimus p calidū versus gradū vt quattor q̄
quod p frigidum. Et ex cōsequēti q̄ multo peius est
absolute labi p calidū q̄ per frigidū. Tertium dictū
sequens q̄ venena calida sunt peiora et deteriora fri-
gidis patet: quia non dicūtur calida aut frigida ni-
si quia in eis sunt ille qualitates mltū itense vel ipro-
portionate: sed calitas ē magis iproportionata q̄ do-
est multū itensa q̄ cōsimilis frigiditas: ergo et c. Et
cōfirmatur quia caliditas ē magis aperitiua et excon-
sequēti cā vt virtus venenosa p̄trāseat ad interiora:
ergo venena calida erunt frigidis deteriora debita
paritate seruata. Tertio p̄cipaliter notandū q̄ di-
ctum ē in diffinitōe veneni qualitercūqz administra-
tur et c. Et hoc qz venena sunt dupliciter op̄antia:
aliqua sunt op̄antia materialiter: et aliqua spiritualiter
Illa agūt materialiter que ad itra sumūtur et aliquo
modo a corporibus nostris patiunt. Illa vero op̄an-
tur spiritualiter que nō manifeste actuant nec alterāt
a caliditate nostri corporis: sed corrūpūt spirit⁹ aut
mēbra p̄ritualia et eorū operationes. Et hoc mediā
tibus speciebus itentionalib⁹ que tamen species iten-
tionales licet habeāt esse reale i medio tāq̄ in subie-
to existentes: et tanquā vere qualitates reales: tñ di-
cūtur sp̄uales et recipi sine mā: et hoc aut qz tota ipsa
sp̄s itentōal ē i toto medio et ē ipsa tota ē qlibet p̄te
medii: et hoc quo ad rēsentatōe: qd p̄z p̄ exēplū in
intēdoe et specie albedinis que per paruum foramen
totā representat albedinem, aut erit quia formaliter
agens inducit aliquam formam in ipso passū que nō
est similis forme inducētis: est tamen ip̄us similitu-
do et ista est species que recipitur sine materia existēs
in medio vt species coloris ac species et ipsa pprietas
veneni que aliquādo mediante visu et auditu ificit:
vt recitatur ab antiquis doctorib⁹ d basilisco aut odo-
ratu mediāte vt qdā qui venenati iuerūt p̄pter odo-
rem maloy fungoy, similiter per gustum atqz et tactū
vt dicitur de milite qui cū lancea cū qua regulū ser-
pentē occiderat venenatus fuit eam tāgēdo: et hoc nō
est nisi quia ipse tales species itentōales venenose in-
ficiunt spirit⁹ visibiles vel audibiles et illos ad quo-
rū organa deueniūt deinde eaz virt⁹ mala ad cor por-
tatur: et tādē corrūpūt: et ex hoc patet cā quare istū
spiritualiter op̄ans est p̄nciosius: et hoc quia mīo-
rem habet resistentiā: et etiam qz alteratōz fere non
patitur a calore nostro: sed subito agentis et corrūpē-
tia vt patet in visu basilisci p̄ducitur etiā ad magnā
distantiam et patet de duobus serpētib⁹ recitatis ab
Aristotele i libro de pprietatib⁹ elemētōz. Et nō solū
quod p visum: sed et per odoratū: nec hoc debet esse
mirum qz etiam tigrides et vulturef per plura milia
ria mediantibus speciebus odorabilib⁹ p̄ueniūt ad
cadauera vt sensit Auer. fo de aia. q̄ non potuit esse
nisi spiritualiter recipiēdo: qz si cadauera illa fuissent
ad rarefactionem talē reducta sicut ē ignis aut aeris
rarefactio non potuissent ad tantam distantia fuisse
realiter multiplicata. Ex quib⁹ omnib⁹ manifestū est q̄
multis modis reges et p̄cipes venenari p̄nt. et hoc
est q̄ dicit et legitur aliquos venenatos fuisse in sella

equi: et aliquos pp aliquod venenū clausum in ali-
quo annulo aut i thalamo. Et ideo multoties mori-
riantur: cuius mortis cā sapientib⁹ ē ignota. Et ideo
bene dixit princeps q multoties venit pestis cuiuscā
est occulta. Ultimo premittendū est quod licet d rati-
one veneni sit esse pemptiuū: nō tamen de necessi-
tate est q assumens venenū actualiter peatet hoc qz
actio veneni multis modis pōt impediri videlicet pū-
cipaliter: et ex consequēti rōne conditionū pūculari-
um cōcomitatūz proprietatē veneni. Pūcipaliter
vero rōne forme bezoartice siue virtutis totaliter et
essentialit virtutē venenose pūtrarie et ei⁹ corruptiue
siue sit virt⁹ ista in re simplici vt in plātis multis aut
mineralib⁹ vel i aliis vt lapide bezoar appellato aut
lapide pūssio aut buffonis et draconides et i adamā-
te et iacinto et zaphiro et in multis aliis sicut p3 au-
ctōitate Auicēne i suo de lapidib⁹ de quib⁹ etiā oī-
bus has et alias in eis assignat virtutes albert⁹ ma-
gnus i suo de mineralib⁹: et hoc ē siue ista virt⁹ sit in
cōposito: cuius sit pūplexio secunda ex mixtis resulta-
ta vt i tizaca pp sernērationem eorūdem: et metri-
dato et aliis quas medicinas pponere sciūt homines
pfecti ingenii cū itelūgentiis cōiuncti quibus sit reue-
latio diuina misericordia dei ppter salutem nostram
cui laudes sint infinite: pōt etiam esse ista virt⁹ i ali-
quo simplici cū quibsdā verbis collecto aut rōnibus
certo pūcto et tpe plātis q tūc pūrgit virtas pernī-
ciosa valde. Et hoc qdē euenit rōne anime affectuo-
se pferentis talia verba cū propter excessiua imagia-
tionem fertur cū grādū impetu et cetera ei obediunt
vt videtur sentire auicenna in sexto naturalium: vel
quia talia verba cū quibusdam conditionibus plāta
ab aliquo spūali recipiunt virtutē sicut et ego in mor-
su vipere veneno et vulgari sermōe appellate el ma-
rasso oculata fide pcepi: cui egorāti ab uno ueneto
dat⁹ fuit ciat⁹ un⁹ aq putei cū paluer teri cū quibsdā
characterib⁹ et verbis in terra eadē scriptis e plātis: q
bus potatis subito euomuit: et ex hoc ide cōualuit: et
antea propter itēssimos dolores lāguebat: pōt et cē-
talis virt⁹ in aliquo simplici cui artificialit sit aliqua
imago impressa: vt q ex illo nāli et artificiali perficia-
tur vnū habēs virtutē bezoartice: sicut recitat alber-
tus aleman⁹ in suo libello de imaginib⁹: videlicet q
imago astri serpentarii alicui lapidi pūcioso isculpta
venena fugat oia: et valet cōtra morsum oīz vene-
nosoz et maxie si ex rasura ei⁹ aliqd bibat. imago aut
taliter est isculpta videlicet vie serpēte cictus: cuius
caput man⁹ dextra r3: sinistra vero caudā. Eredo tū-
quod si lapis erit de superius narratis aut aliis habē-
tib⁹ et se pūrietatē pūtra venena et tūc sit isculpt⁹
q pfectior reddet: ista igitur sunt q pūcipalit impedi-
unt opationē veneni. Illa vero impediūt ex psequē-
ti eiusd opatōz rōne suaz cōditionum. sunt aut quia
frangūt suas acuitates vt eusorbiū et alia calida fran-
gunt ab opio et ecōuerso: aut qz resoluūt substātiā
in q fundatur virt⁹ venenosa ut aleū et alia puoca-
tina aut qz expellūt ad extra ut dicit de terra sigillata
aut forte qz cōstipat et cōstringit poros ut int⁹ pene-
trare nō possit ut bol⁹ armenus. et hec qsi omnia pnt
accipi ex sentētia principis auicēne sexta quarti capi-
pūlo de cura ei⁹ q in potu assumptū venenū et c.

Quātū ad scdm articulū pōitur pūa cōclusio quo-
ndā q l3 venena ad se inu. cē diuersificētur i tardi-

tate et uelocitate iterēptionis attamē nō ē possibile ut
ad certū pūctum terminū limitent ita q nec āte nec
post: s3 i illo uenenat⁹ moriat⁹. Pūma istius cōclu-
sionis apparet p superi⁹ narrata: qz in uenenositate
oia nō sunt equalia siue grad⁹ eiusdē: s3 declarat qz
oīs actio naturalis alicui⁹ uariat tā rōne dispositiōis
passi⁹ rōe agētis: mō cū possibile sit passū diuersiōd
dispositū eē tā rōne dispositiōnū māifestaz qz pūrie-
tatū isequētiaz mām ita q una res iuuet uni et noce-
at alteri eiusdē cōplexiōis: et similit illud quod ē ue-
nenū uni nō est alteri et si ē uenenum nō in ead dōsi:
ergo erit ipossible talem terminū sic metiri pūctuz
sed cōtra istā cōclusionē arguit sic possibile ē ut ue-
nenum talit alicui administret cum aliqua ratiōe mī-
randa et maxima affectōe explicata ad limitatam tps
determinata ut omnem resistētiā pro tunc passū sopat
ergo in tali determinato tempore suam pernecatiua
perficiet operationem consequētia p3 assumptū at p-
batur quia minus nobile subiacet et obedit magis no-
bili: s3 anima affectuose explicās talia uerba ueneno
adiuncta est nobilior aliis reb⁹ cū sit ipsa cōstās ex
nobilib⁹ pūcipiis. materia ut corporalis nō ideo ipa
materia mūdi ei anime obedit. Et cōfirmatur: qz nō
minus possunt operari uerba taliter explicata ad bo-
num qz ad malū cum sint opposita: sed per experien-
tiam apparet quod opantur ad bonū ut incantatiōes
que sunt pro sanatione unūnerū et egritudinū et mul-
tarū aliarū rez ut tradit et cōciliator differētia. 166. er-
go et cetera. Et hoc idē confirmat auctoritas Auicē-
ne quarta sexti naturalium ut p3 intuenti. Rūderur
pūo q l3 aia ipsa sit multū nobilis: tamē nō pōt ali-
quo pacto agere i mām extrinsecam. Verūtā ipa
aia pōt in suomet corpor aliquid excitare operationē
et hoc mediāte magna fantasia ipsam talit disponē
ut spe accepta ab incantante fiat aliqua sanatio et nō
alī quā mediāte forti imaginatione: et hec responsio
colligit ex snia Aristotelis problematum pūcula. 7.
Sed cōtra aliqua incantatio pōt mediāte bono age-
lo bonū operari: ergo aliqua similit poterit ad malū
operari mediāte sacrificio facto a uetulis quas facili⁹
decepe pōt mal⁹ angel⁹. i. demō. Ad h forte dicere
secūdū sentētiā Aristotelis nō eē verū q sunt dmo-
nes nec alii angeli: et hoc qz ut apparz ex 3. d aia et
i i. methasifice. pūc animā intellectinam et substāti-
as separatas mouentes orbes et ipsū deū bñ dictū nō sē-
alie substātie spūales. Ideo nō erūt iste incantatiōes
nisi sicut sensuū dillusiōes. Sed contra ill teratus
subito fact⁹ fuit litteratus ut ipse n pūblematibus
recitat Aristot. les et ē famosū apud multos et nō pōt
reduci in aliquā verā cām naturalem ut liquet itel-
ligenti. ergo et c. Si int substantia; separata; et animaz
huānaz s3 multi mediū qd⁹ pfectiōis. ergo poterūt eē
multe forme. cōsequētia p3 itelligenti. Et cōfirma-
auctoritate platonis ut narrat apulegi⁹ ponentis de
mones multos habitantes et cōuersantes nobiscū q
ēt vident ad nos attēdere et verbis nostris et cara-
cteribus turbari et placari: et hoc pbat cois fama et
aliqualis experiētia: et forte eēt dicēdū iuxta hoc q
opatio pūria istoz spiritū eēt itelliger pūclaria et
vniuersalia: l3 ipfectiori mō qz ipē itelligētie attam
pfecti⁹ ac excelētū qz aiabūana qz nō sē corpi applica-
ta. si at sē eiusdē spūi int se vel non ē cois qstio ctiam
ad alia: ideo et cetera. et forte omīssa ista rūsioē possz pō

aliter responderi tenendo ipsam conclusionem videlicet quod intelligitur merito effectus naturalis ipsius veneni: nam argumentationes ante formate bene probant quod ad certum determinatum tempus datur venenum: sed non ratione naturalitatis ipsius veneni sed propter aliquid super naturale additum illi. ideo adhuc stabit conclusio. Sed contra hanc resolutionem arguitur sic. non minus possibile est naturaliter quod aliquid venenum ab extra approximatum in tempore terminato videlicet sex mensium vel unius anni suam operationem quamvis in una venenosa vel non venenosa existens in pede vel in capite ducatur in tanto tempore determinato ad malum gradum putredinis. et moueatur ad membrorum nobile in quo actionem perficit lesam. sed primum est possibile ergo et consequentia patet. et prima pars probatur quod in ambobus est ratio similitudinis. sicut enim in uno materia mouetur ad malum gradum putredinis ita et in alio. et sicut ad quod membrum ita et in alio. Secunda autem que fuit minor assumpti declaratur eo quod possibile est una certa materia accumuletur in pede vel crure et post determinatum tempus ducatur aut procedat ad caput siue cor et pro tunc causat epilepsiam siue appoplexiam que possunt esse egritudines periodice. et totum hoc sumitur de mente principis alicene. 3. canonis capitulo de epilepsia. Similiter et argui potest de materia asmatica fluente a capite prode ad pulmonem ut sumitur ex sententia eiusdem capitulo de asmate quod totum sentit auerois sexto. colligit et confirmat conciliator doctorum. 125: ergo per formam si in vulnere aliquo aliquis exptus et malignus poneret aliquid venenum poterit illud esse talis conditionis quod in tanto tempore ad membrum principale erit motum. et si apparet esse multum inconueniens quia reperitur aliquod venenum magis malum quam materia illa que periodice facit epilepsiam et aliquid minus: malum ergo aliquid equale cum aliis conditionibus: consequentia patet quia ubi datur magis et minus non conuenit dari equale. ideo et cetera. Et confirmatur per experientiam in uno episcopo brixienti qui morsus fuit a cane suo parualo in digito. et post multum tempus ratione illius deuenit in rabie. ergo etiam per perfidum exptum fieri possit administrando siue ab interno siue ab extra venenum similis dispositionis: et si diceretur quod hoc esset difficile et quasi non credibile. Respondeatur quod non fuit minus difficile. Andromaco componere triacam ex tota martis compositam per fermentationem ad unam formam reductam que habet exates sicut corpora viuentium in quibus in una stupefacit videlicet in iuuetute in alia resoluit et contra venena operatur et sic de aliis: et tunc certi sumus hoc factum fuisse: ideo difficultas sei non arguit impossibilitatem immo contraarium. ideo propter hec et alia ponitur hec forma conclusio videlicet quod siue venena sint operata materialiter siue spiritualiter possibile est ut ad terminatum tempus limitentur istam conclusionem: probant argumentata contra ipsam primam conclusionem et confirmatur sicut possibile est quod reperiat una res que contra venenum existens illud nobis sua proprietate demonstrat si appresentatum sit ita non repugnat iueniri altera que operationem veneni impedit: sed primum est ut legitur de cornu sperantis et lapide prassio quia cum in eorum presentia sit positum venenum rorem emittere videntur et similis lapis buffonis in annulo perforato taliter quod lapis digitum tangere possit ita quod cum appresentatum sit venenum mire modo super

calefacit parte digiti quam tangit. sicut igitur erit possibile quo dabo ponatur aliquod venenum agere non posse quia ab aliquo tali impeditum. remoueatur igitur impediens ad libitum alicuius. et sequitur conclusio et confirmatur auctoritate alberti de mineralibus libro. 2. tractatu. 2. cap. primo qui dicit quod si magnes attrahat ferrum tamen adamas impedit ne ferrum a magnete trahatur: sed remoto adamate remanebit eiusdem virtus attractiva. ergo conclusio forma vera. Tertia conclusio sit ista quod possibile est ut venenum taliter preparetur ut si ad intra naturaliter administratur suam operationem perficeret. in duobus aut tribus diebus sed mediante tali preparatione transibit illos dies et plures. ista conclusio potest intelligenti preparationes medicinales eo quod idem cibus siue eadem caro preoarata cum sinapi in pruco tempore digeritur scilicet in septem horis ubi si comedatur cum agresta non digeretur in decem. Similiter appet in medicinis solutis unde mesue in de resolutione medicinarum ponit medicinas trade solutionis vigorari in multis que permixta velocitatem illam. ut mel vigorat operationem aque lactis et zinziber operationem agarici. et ita possunt miseri aliqua earundem operationes retardantia quare etiam medici docent quod cum administrantur medicine plurimorum cum eis admisceantur res que habeant diutius tenere virtutes illarum. Nam cum via ad plimonem sit multum longa virtutes earundem inuatiue resoluerent. ideo ponunt ut retineant. Quarta conclusio sit ista possibile est intelligenti philosophiam et astrologiam quod taliter alicui exhibeatur venenum quod ratione eius duceretur ad mortem usque ad decem annos vel circa. conclusio probatur quia talis perfecte sciens intelliget quantitatem humidi radicalis et qualitatem et omnem sere eius dispositionem. ergo ex consequenti terminum vite eius quod ratione consumptionis humidi est calidi extinctio et sequenter mors ut inquit Aristoteles in libro de morte et vita sciet esse dispositiones insipientiarum superiorum pro termino vite. ponatur igitur quod sciat ipsum viuere usque ad quadraginta annos et regatur regimine conseruatio exceptis quod illi administratur venenum in tempore viginti annorum exiccationem certe quantitatis humidi: et tunc potest quod potest istud humidum exiccatum abbreviare vitam per decem annos. post tempus igitur decem annorum a tempore administrationis veneni morietur. ille igitur morietur in triginta annis et non fuisset mortuus nisi in annis quadraginta. ergo conclusio vera. Et istam conclusionem intellexit anticensa. 6. quarti cap. sicut cum dixit omne quod interficit cum permixtione complexionis aut cum aduentu super membrum possibile est ut sit aduentus post tempus ipsius effectus. Et quo dicto correlatiue sequitur quod non est inconueniens aliquos esse venenatos quod continue exiccando procedat et tales appellantur apud vulgares herbatati siue strigati. et ex consequenti apparet qualiter venenum attermiari posset a quo sua bonitate imensa vir magnanimus retineret altissimum et vitam tuam pleret. Quantum ad ultimum sed per magna parte appareant respondentes ad argumenta principalia: ad primum tamen respondeatur quod licet venenum quod administratur siue ad intra siue ad extra siue materialiter siue spiritualiter habet ex sui natura cum operatione ad corpus nostrum quod in terminato tempore suam incipiat et finiat operationem. attamen multotiens et multis modis sue actiones possunt impedi-

diri et tardari. atq; et totaliter corrumpitur patuit ex
supradictis. Et h; venenū sit humane nature corru-
ptivū nō ē necesse qd actualiter semp occidat. Pro
rñsione ad fm notandū q; in veneno multa reperit
v; ipsa, pprietas dicta. item fritas si est venenum fri-
gidum et caliditas si ē calidum et c. Et omnia ista talia
ante opationem sunt in potentia opandi v; interfici
endi ifridandi et calefaciendi: v; tñ ista potēria non
ē equalis imo vna magis ppinqua et habitui magis
coniuncta et alia magis remota. iō aliqua citius suaz
opationē perficiunt: vt spūalia et alia. et quedā tardi-
us. sed quocūq; sit necesse ē si debēt actualiter opa-
ri q; de potentia ducatur ad actum. l; in spūaliter
opantibus hoc non multū appetat. remanet igit diffi-
cultas a quo ducatur ad actum. nam si est mala pro-
prietas non ducitur ad actum a calore nostro. q; per
se, pducet aliquid quod ip; corrumpet qd repugnat
principio phy. nec ab ipso venenoso q; nihil agit i se
ipm et ē illā malā, pprietatem prius non hēbat et etiā
si est fritas vt in opio: non v; a quo ipsa tribuatur q;
non ab opio q; ad tactū nō percipitur talis fritas. imo
qd plus est assumpto opio si moueretur perciperetur
calidū aut tepidum. nec a caliditate nostra q; non est
aliquis modus quo caliditas fritatez generet. Et ē si
est caliditas nō appet a quo gnēt q; nō ab enforbio gra-
tia et exempli quia ad tactum est frigidum nec a calore
nostro q; illa caliditas generata in enforbio ē maior
quā sit caliditas nostra. et ideo mirū ē quomodo vene-
nū q; ante nullaz opationem faciebat nec nihil ex istis
pcipiebat. et postea facit illas a qua cā hoc facit: q; de
re rōnabiliter ē magna discordia iter sapientes et con-
ciliatores dñi. i. 40. improbat opinionem Ba. et auer.
et loquendo de calido et frigido vult q; tale de poten-
tia reducat ad actum per viam antiper stasis. de p-
prietate aut venenosa nihil dicit. Et iō pro nunc pro
responsione ad argumentum fundando supra sniam
Ba. pono ista dicta. primū quod omne venenū cali-
dū in potentia vel frim vel interemptiuū est pducti-
uum sui effectus respectu cuius dicitur talis in potē-
tia p suam ppriam cōplexionem. istud dcm pbatur.
q; omne mixtū cuius forma ordinatur in aliquaz opa-
tionem naturaliter h; instrumentū cum quo illa for-
ma d; suam operationem pducere: sed oē venenum
est huiusmodi respectu operationis in humano cor-
pore pducende ergo omne venenū potentialer tale
h; instrumentum cum quo pōt eius forma i huma-
no corpore operationem suaz agere: s; tale instrū nō
ē aliud q; complexio eius ppria cum suis pprietati-
bus ornata. consequētia nota est maior p; in oibus q;
grauia habent gravitatem et leuia leuitatem que sūt
instrū suoz motuū. s. sursum et deorsum. Et cōfirma-
tur q; per sapore odorē et colorem venimus in cogni-
tionē calidoz et frigidoz: ut inqt. A. 2. canonis: sed
iste sunt qualitates secunde per quas non possumus
ferre iudiciū nisi supra complexionem illoz que com-
plexio h; non sit qualitas prima sed secunda: est tamē
productiva per suam virutem caliditatis et siccitatis
et sic de alijs. Secundū dictū q; venenū non recipit
aliquid principale principiuū aut instrūale a calore no-
stro p sua operatione dum actual: p; q; anteq; actu-
etur h; formas et complexionem cum pprietatibus.
Tertiuū dictum qd tale a calore nostri corpis preparat
mediante diuisione vt ad actū ducatur p; q; nō alio

mō vt pbatur ē: sed mediante ista diuisione melius
ad mēbra sit penetratio imaginemur igitur qd aliqd
venenū aliqui ducatur de potēria ad actum q; ad for-
mā que ē actus primus et hoc a calore nostri corporis
Scdo q; ad eoz opationem recipiant aliqd instrūale
ēntiale principium per qd agat: aut tertio q; recipiāt
certam dispōem p quā conuenientius agat: et sic di-
cim⁹ q; calor noster non opatur nec primo nec secun-
do sed tertio mō: et hec v; intentio Ba. tertio de cō-
plexionibus et primo et tertio de simplici medicina:
His presuppositis respondeo ad argumentū et totā
difficultatem quod. a. venenū nūc non interficit q; i-
peditum aut aliter vt supra interficiet tamen vsq; ad
ānū. Et cum vltra arguitur ergo aliqd de nouo pro-
ducatur in. a. quando interficit. Rñdetur distiguen-
do p dicta: q; aut intelligis quod producat aliquid
nouū tanq; accidentale principium actionis et sic ego
concedo q; pducitur aliqua tepeditas raritas et diu-
sio: sed si intelligas quod pducatur aliquod nouum
tanq; ēntiale principiuū vel pprium illi instrūale sic
nego illam consequentiam et dico q; h; ista actualiter
non iterimant nec calefaciant nec infrigident: q; nō
habent istas qualitates actuales habent tamen ipas
virtuales et hoc nullo mediante essentialiter nisi cō-
plexione et forma illius veneni que non est actualiter
talis sed ē in potentia virtuali tamē ppter calozē no-
strum ducitur ad opationem in ista tamē mā occurre-
rēt noue fantasie: s; de hoc alias. Ad tertiuū p; respō-
sio per supradicta. eo q; pōt administrari venenū q;
non faciat actionem suam nisi in illo tpe aut q; ipedi-
etur: vt dicit Ba conclusio: aut q; retentū in aliquo
loco paulatim augetur sua malitia et paulatim moue-
tur ad cor et stabit per multū tps anteq; aliqui suam
opationem perficiat aut q; diuersimode preparatur
vt dicit tertia conclusio. iō prima consequentia nō va-
let. Ad confirmationem respondetur ab aliquib; ne-
gando minorem q; imposs b le ē q; ex veneno aliqua
nutrita fuerit q; inter venenū et corpus nostrum nō
currit aliqua familiaritas siue conuenientia que req-
ritur iter nutriens et nutritum: vt sumis primo cano-
nis capitulo de eo quod comeditur et bibitur et ex cō-
sequenti illa puella non fuit nutrita napello sed assue-
facta ei vt eius humiditates remanerent infecte et i-
terficerent. Sed contra istam responsionem instatur
sic quia repugnat Bal. et Auicenne qui ponunt ip-
sam puellam fuisse nutritā napello. item repugnat
experimento quia plante et fructus multotiens sunt
venenati tpe pestis vt sumis Ba primi. c. 8. bis q; pue-
niūt ex dispōibus acris et tñ nutriūt. Itē non soluit
argumentū q; dato q; illud venenū non nutrit. ar-
guitur sic i minori: s; ille pauca quātitas nō interficit:
ergo i illo tpe nec illud interficiet et sic stabit rō. Et iō
aliter dicat supponēdo q; nō sit incōueniens i aliquo
reperiri aliquod qd habeat rōez cibi et in eodē quod
habeat rationē veneni vt si vnus ē idem cibus ad-
ministratur vni erit ei cibus conueniens vt fungus
gratia exēpli et in alio erit venenum mortiferum. sup-
ponendū est secundo q; duplici modo homo posset
se disponere quantū spectat ad propositū vt non pa-
riatur a veneno primo per paulatinā assuefaciēdo
q; vna dispositio efficiatur naturalis que si subito im-
primeretur esset ipsius corporis corruptiua: eo mō
quo allegatū ē supra de cōplexiōe in di respectu scia

ui: patet et de muliere que sumebat iusquamū sine
 leſione tertio de ſimplici medicina: Scdo modo p
 virtutē bezoartica acq̄ſita arte vel naturaliter, vt
 putet de metri dato q̄ p̄ vſum medicine quā metri da
 tom appellam⁹ ſe ſecurū reddidit ab vſu venenoz:
 patet et de illis q̄ predicant eos eſſe de domo ſancti
 pauli q̄ comedūt ſerpentes et rāgunt et pungunt ab
 q̄ aliq̄ leſione. Et auicēna nominat vnū qui ſe ſiue
 leſione ſerpētib⁹ obijciebat: et nos vidim⁹ vnū de il
 lis q̄ innumerabiles hēbat ſerpētes malos quos tāge
 bat et nō ledebat ab eis et ipſe vēdebat panē quez
 appellabat panē ſancti pauli. Et q̄b⁹ ſegitur q̄ poſſi
 bile eſt q̄ aliq̄ veneno nutriatur, primo p̄ aſſuefac
 tionē: ſcdo quia vna et eadē res pōt hēre rationem ci
 bi et veneni: iō illa res pōt a ſua venenofitate expolia
 ri: et ſic ex ea corpus nutritur. Et q̄bus ſegitur et q̄
 illa puella ſuit vere nutrita napello: et vlteri⁹ q̄ illa
 venenofa diſpoſitio p̄ quā alios oſculando venena
 bat erat ei nālis, ſequitur vltim⁹ q̄ ipſa erat vene
 nam q̄ q̄cumq̄ cum ea cōmiſcebātur venenabant.
 Et vltimo ſegitur poſſibile eſſe duo indiuidua aut plu
 ra humane ſpeciei hūta p̄prietates ſpecificas cōtra
 rias et plura alia ſpeculāti facilia. Sed contra ſupra
 dicta eſt forte argumentū domini auer. 7. colliget et
 in eplā de tyriaca ad glauconē v3 q̄ idem eſſet homo
 et non homo p̄batur ſic: exiēs hominis latitudinē nō
 eſt homo ſed ſupraſcripta puella venenata exijt hu
 manā latitudinē, ergo nō eſt homo, maior ſumit ex p̄
 mo canonis, cap. de complexionē p̄mi modi minor
 probatur q̄ rota humana cōplexio forme veneni ex
 tremaliter contraria: ſed ex quo illa puella nutritur
 napello ſiue veneno ſequitur q̄ inter ipſā et illud ca
 dat ſimilitudo quedā, ergo ſi ſimilatur illi forme ex
 tremaliter contrarie forme hūane diſſimilabit hūa
 ne forme: et tunc non erit hō. Ad iſtud argumentū
 poteſt r̄deri negando primā cōſequentiā et ad p̄ba
 tionē dicitur ſicut ſupra allegatū de mente principis
 q̄ p̄mus modus eq̄litaris humane complexionis h3
 magnam latitudinē a qua ſi egrediet non erit āplius
 humana cōplexio: iſta tñ latitudo ē magna valde in q̄
 continētur corpora tā ſpata q̄ naturaliter diſtempe
 rata tā ſana ſimpliciter q̄ et egra vt nunc et p̄ter na
 turaliter talin quacūq̄ egritudine intēſiſſima et tam
 hūta diſtempantiā in q̄litatibus manifeſtis q̄ etiam
 in p̄prietatibus et qualitatibus ſpecificis et ex p̄nti p̄
 pe extremū latitudinis hui⁹ eſſent ponēda illa vene
 nata: ita q̄ h3 eſſent i latitudine tñ eēt in aliq̄ manſio
 ne vltimi gradus ipſi⁹ latitudinis ſpecificē ad q̄ mā
 ſionē non perueniunt non aſſuete ad venenū ſicut nō
 eſt inconueniens q̄ certa caliditas ſit alicui conueni
 ens et nālis in quantum excitatus tñ eſſet illi aut alte
 ri ſimili diſconueniens quieſcenti. Ita iſta diſpoſitio
 in q̄ſtum aſſuete eſt ſimilis, et diſſimilis contraria ſi
 ue non naturalis cuilibet nō aſſuete, ideo oīz alioz
 interemptiua et ſic negatur q̄ talis cui⁹ totaliter la
 titudinē p̄mi modi. Sed cōtra agens a tota ſubſtā
 tia nullam h3 ſimilitudem vt venenum ex quo extre
 maliter opponuntur vt dicebatur arguendo et ſumit
 tur ex tertio de cōplexionib⁹ capitulo primo, 2. 2. et p̄
 mo canonis capitulo de eo q̄ comedit et bibit. R̄n
 deri pōt q̄ h3 venenū vt venenū non alteratū ſit to
 taliter oppoſitū humane nature tñ poſſibile eſt q̄ p̄
 actionē veneni i mēbra et caliditatē nālē ipſoz ſpūz

fiat tanta actio et reactio q̄ introducat vna cōplexio
 eq̄lis ſiue ſcā, et hoc q̄ aut illa ambo agentia ſūt eq̄ta
 et ex p̄nti reducta ad vnā formā ſiue diſpoſitionem
 mediā multū alijs indiuiduis repugnantē, vt credit
 Bēttilis de febre et bica, aut q̄ tā in partib⁹ mālib⁹
 q̄ formalibus eſt ſiua illa diſpoſitio tanq̄ facta nālis
 vt dixit Dinus de cōplexione equali et poſſemus ex
 iſto fantaſiari vnū nouū modū dicendi et tu conſide
 ra. Vel poſſumus ſcdo r̄dere q̄ cū duplex ſit cōple
 xio: quedā inſequēs formā: et quedā materiā q̄ non
 eſſet inconueniens aliquod, rōe cōplexionis iſequen
 tis formā eſſe oppoſitum extremalit h3 rōe inſequē
 tis materiā eſſet conueniens et econuerſo. Et ex hoc
 videmus q̄ aliq̄ abhorret vnū tanq̄ venenū, et al
 teri tñ illud eſt cibus cōueniens, et talis diſpoſitio in
 ſequens materiā q̄ eſt certa occulta p̄prietas etiā per
 artē acquiri poteſt vt patet per aſſuefactionē come
 dentis napellū et inſquamū et et a natura vt recitatur
 de puella ab Alberto. 7. aialium capitulo. 8. q̄ ſcoz
 piones comedebat et non ledebāt. Sed contra q̄ ſe
 queretur q̄ homo poſſet a natiuitate p̄duci veneno
 ſus: q̄ cum q̄bus forma cōſeruetur cum eiſdē diſpo
 ſitionibus illa introduci pōt. R̄ndetur concedendo
 totū vt ſi leproſus cū leproſa coiret forte generaret
 homo venenofus et iō p̄hibetur aut p̄hibi in lege d
 beretur, ex quo cōcluditur q̄ iſta p̄ntia non valet, in
 iſta materia ſunt diſpoſitiones faciētes pro ipa forma
 veneni, ergo forma humana iroduci non pōt, vt pa
 tet ex ſupraſcriptis. Reſpondetur igitur ad primā
 confirmationē q̄ h3 venenum poſſit corpus, nutrire
 per paulatinā aſſuefactionē tñ maior aſſumpti eſt fal
 ſa propter cauſas ſupra narratas in p̄batione conclu
 ſionum, et cōſimiliter reſpondetur ad vltimā con
 firmationem. Et ſic ſit laus cui dedit intelligere.

Etri apponēſis libro Lōciliatoris diuini et
 eiſdē de venenis ſiniſ deo duce i poſitus eſt.

XAVS DEO.

